

||480081

Srečno 1983!

Smo na pragu novega leta 1983. Postali smo bogatejši za enoletne izkušnje, delamo osebno bilanco, analiziramo poslovna in svetovna dogajanja.

Vprašamo se lahko, koliko smo prispevali dobrega za človeštvo. Z dobrimi deli bomo nadaljevali — obljubimo! Vsega kar bi morali narediti, nismo naredili ali pa nismo dovolj vestno naredili. Tudi tega imamo nekaj na vesti. Če smo postali res bogatejši za izkušnje letošnjega leta, teh napak ne bomo v prihodnje več ponavljali.

Prisotna je svetovna gospodarska kriza, na pohodu je gospodarska recesija, narašča število nezaposlenih, povečujejo se socialne razlike.

Zemlja ni tako bogata, da bi lahko zadostila vsem človekovim zahtevam. Industrijska družba ne more v popolnosti zadovoljiti človeka. Preveč smo usmerjeni v zadovoljevanje človeka na račun izkoriščanja zemeljskega bogastva.

Zaloge nafte niso neomejene, prav tako ne premoga in drugih rudnin. Potrebna bo bolj racionalna poraba razpoložljivega naravnega bogastva skladno z naravo in enakomernejša razdelitev ustvarjalnih dobrin med živečimi ljudmi na zemlji.

Razmišljati moramo o življenju in človeški družbi v času, ko bo naravnega bogastva manj. Z nadaljnjim onesnaževanjem zraka in vode ne smemo onemogočiti življenja naslednjim generacijam. To so težka bremena današnje civilizacije prihodnosti. Tovrstna svetovna dogajanja ne smejo biti merilo, da lahko delamo podobne napake tudi pri nas, v delovni organizaciji ali vsak posameznik.

Živimo pod pritiskom delati več in bolje. Usklajujemo neusklajenosti v naši družbi, ki so posledica nepravilnih odločitev v preteklosti. Veliko se piše o nesposobnosti odgovornih. Mnogo hujše od te človeške lastnosti so izkoriščevalske težnje tistih, ki imajo veliko vlogo pri sprejemanju pomembnih odločitev. Taki niso nesposobni, so pa nekaraktorni.

Smo pred pokrivanjem zunanjetrgovinskega primanjkljaja in odplačili anuitet za izvozne kredite.

Spametovali smo se kot družba v poprečju šele v času svetovne gospodarske in ekonomske krize. Nekateri imajo apetite kljub temu še naprej.

Kljub vsem težavam, ki nas čakajo, je pomembno, da se zavedamo dejanskega stanja. S pravnimi odločitvami bomo našli optimalno pot iz sedanje situacije.

Zato se bomo v Hoji vsi zaposleni potrudili, da bomo v naslednjem letu izpolnjevali prevzete in dogovorjene obveznosti z mislijo, da bomo pridno in pošteno delali.

Srečno vsem!

UREDNIŠTVO

Ocena poslovanja Hoje v prihodnjem letu

Ob prelomnici leta se ponavadi v mislih ali pogovorih spomnimo na obdobje, ki je za nami, še bolj pa nas zanima, kaj nas čaka v prihodnosti. Zato mislim, da je prav, da se tudi mi ob tej priliki, pa čeprav na kratko in bolj površno, ozremo predvsem vnaprej, pa čeprav smo se o teh stvareh že večkrat pogovarjali.

V poslovanju naše DO do sedaj nismo imeli večjih problemov. Zasedenost proizvodnje je bila v bistvu polna, z nekaj nihanja tekom leta. To pa je za proizvodnjo, ki dela po naročilu in so dela sezonskega značaja, povsem normalno. Podobno velja tudi za oskrbo proizvodnje s surovinami, repromateriali in rezervnimi deli. Ta sicer ni bila ravno taka, kot bi si jo sicer želeli, vendar je pri tem potrebno razumeti, da so se razmere na trgu bistveno spremenile in da je čedalje težje oskrbovati proizvodnjo z zadostnimi količinami, standardno kvaliteto ter poznano in preizkušeno surovino, repromaterialom ali rezervnim delom. Zato se v proizvodnji tudi pojavljajo manjše neprijetnosti, ki vplivajo na nemoten potek proizvodnje. Najbolj problematična bo v prihodnje oskrba z rezervnimi deli, posebno če bo šlo za dele iz uvoza. Zato bo potrebno te probleme razreševati z boljšim vzdrževanjem strojev in naprav, s katerimi upravljamo na delovnih mestih. Naši vzdrževalci bodo morali včasih reševati okvare na ta način, da bodo marsikateri rezervni del izdelali sami oziroma da bo takega dela še več kot pa ga je bilo do sedaj.

Tudi z dinamiko investiranja in investicijskega vzdrževanja smo nadaljevali podobno, kot v preteklem letu. Rezultati so vidni na vseh TO.

Na področju nagrajevanja smo v okviru naših možnosti nadaljevali z dosedajšnjo politiko in na ta način uspeli obdržati primerne OD.

Vse to pa so nam omogočili primerni rezultati v poslovanju, in to na osnovi polne zasedenosti proizvodnje, dobre oskrbe s surovinami in repromateriali, novimi investicijami in primernimi rezultati našega dela.

Proizvodni programi po TO so različni, naročila izvajamo za znanega kupca, to so dela po naročilu, kar pa tudi pomeni, da smo se sposobni prilagoditi zahtevam trga. To pa je danes velikega pomena.

Naredil bi veliko napako, če ne bi opozoril še na eno prednost, ki jo ima naša DO. To so delavci-strokovnjaki v svojem poklicu, ki so sposobni opraviti najzahtevnejše naloge. To prednost in naše bogastvo moramo čuvati in skrbeti, da bomo vzgojili v prihodnjih letih dostojne naslednike, ki bodo z uspehom nadaljevali našo tradicijo.

Vse te prednosti, ki sem jih naštel, nam bodo v času, ki je pred nami, samo v prid. Na ta čas se pripravljamo v Hoji praktično že dve leti. In če smo mogoče še do nedavnega upali, da do njega ne bo prišlo, moramo danes priznati, da se je pričel in da bo verjetno še težji, kot

pa smo si predstavljali. O vzrokih za nastalo situacijo smo se že večkrat pogovarjali na naših zborih, še veliko več pa je o tem mogoče prebrati v dnevnem časopisju oziroma poslušati na radiu in TV.

Zato o tem sedaj ne bi pisal. Pisal bi o tem, kaj se predvideva za prihodnja leta. Po osnutkih zveznega izvršnega sveta in republiškega izvršnega sveta sodeč, nič kaj dobrega.

Resolucija za leto 1983 predvideva padec DP, padec osebnega in družbenega standarda, padec realnih OD, zmanjšanje porabe vseh vrst, zmanjšanje investicij, previdna je pri napovedih rasti zaposlovanja, predvideva zmanjšanje oziroma minimalno povečanje uvoza in zahteva močno povečanje izvoza.

Ne morem trditi, vendar ocenjujem, da tako pesimistične resolucije v Jugoslaviji od leta 1950 naprej nismo imeli. Zato so tudi ocene in napovedi nekaterih vidnih politikov in gospodarstvenikov, ki trdijo, da je pred nami eno najtežjih obdobij po drugi svetovni vojni, dokaj realne. Jasno je, da nas vse to navdaja s skrbjo in negotovostjo pred prihodnostjo. Le-ta nam ne obeta več tako brezskrbnega življenja, kot smo ga imeli do sedaj, vnaša nam nova razmišljanja, obuja v življenje stare že pozabljene navade in potrebe. Moram reči, da se novim razmeram hitro prilagajamo, da smo se pripravljani marsičem odreči. Pri tem pa postajamo veliko bolj kritični do napak, da veliko bolj energično zahtevamo njihovo odpravo ter učinkovitejše ukrepanje proti odgovornim. Na ta način bomo tudi dosegli, da bo delo zopet dobilo svojo veljavo, da bo cenjeno in priznано. S tem naj bi minili tudi časi, ko se je moral dober in vesten delavec skoraj zagovarjati pred slabšimi za svoje dobro opravljeno delo.

Prepričan sem, da se vsi v polni meri zavedamo težav, ki so pred nami. Zato nam je verjetno tudi pomen besede stabilizacija jasnejši kot je bil do sedaj in da jo bomo zato tudi lažje uresničevali v praksi. Ne smemo namreč zanemariti, da se prične varčevanje z dinarjem, točnost z minuto, natančnost z milimetrom itd. Če bomo tako razmišljali in tudi delali, izboljšali pri delu delovno disciplino, medsebojne odnose, povečali medsebojno zaupanje, potem bomo tudi povečali trdnost naše Hoje.

Vse nepravilnosti, ki se pojavljajo v naših sredinah, pa moramo obravnavati kritično, objektivno in jih sproti razreševati. Pri odpravljanju nepravilnosti moramo biti nepopustljivi in jih razrešiti, tako da bodo v korist kolektivu in naši socialistični družbi.

Strnem naj ta sestavek z osebno željo, da vsem sodelavcem in sodelavkam zaželim kar največ sreče in zadovoljstva v osebem življenju, kakor tudi na svojih delovnih mestih v prihodnjem 1983. letu.

Damjan VIDOVIČ

Oprema predstražnega stanovanja v Potrošno Informativnem centru

Poslovanje v devetih mesecih in ocena do konca leta 1982

V DO Hoja smo v obdobju od 1. 1. 1982 do 30. 9. 1982 dosegli 757.116.139,75 din celotnega prihodka, kar je za 46% več kot v istem obdobju leta 1981 in 16% več kot smo si zastavili v devetmesečnem planu. Pri tem ugotavljamo, da so še hitreje kot celotni prihodek rasi materialni stroški oziroma porabljen sredstva v celoti. Za sklade je po delitvi čistega dohodka ostalo le 24.815.000 din oziroma samo 2% več kot v istem obdobju preteklega leta. Na ostanek čistega dohodka za sklade je vplivala tudi neplačana realizacija.

Vse TOZD so devetmesečno poslovanje zaključile pozitivno, bodisi z manjšo ali večjo stopnjo rentabilnosti.

V tem obdobju je proizvodnja v vseh temeljnih organizacijah potekala brez večjih motenj. Pomanjkanje vseh vrst repromaterialov na tržišču je čutili že dalj časa, zato je bilo za dokaj normalno oskrbo vloženo veliko truda. Situacija v zvezi z oskrbo proizvodnje se še zaostruje. Dobavitelji pogojujejo tudi devizno udeležbo.

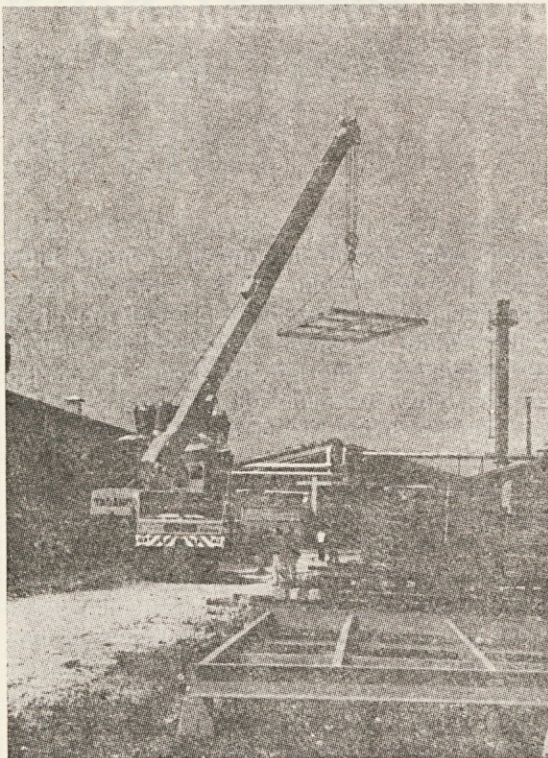
Težave z likvidnostjo se povečujejo. V glavnem dobimo plačila zavarovana z menicami, ki pa niso vedno avalirane od banke. Obresti so postale veliko breme kot strošek. Menice eskontiramo pri banki in pri OZD.

Plan izvoza nismo dosegli zaradi odmaknitve posla z Libijo, kar pa še vedno upamo, da bomo delali (pogodbe so bile aprila sklenjene). Uvoz se odvija po planu.

Na investicijskem področju smo razpolagali le z amortizacijo po predpisanih stopnjah. To smo v devetih mesecih 1982 porabili za nadomestila zastarele strojne opreme. Med glavnimi investicijskimi deli je potrebno omeniti adaptacijo skladiščnih prostorov na TOZD Stavbno mizarstvo, kamor se je v juniju preselila proizvodnja tapetništva in dekoracije, ki je delovna enota TOZD Pohišstvo Polhov Gradec. Do tega datuma je ta enota poslovala (nadaljevanje na 3. strani)

VREDNOST NALOŽB — BLIŽE KRITIČNOSTI, KOT RACIONALNOSTI!

Investicijska dejavnost v letu 1982

Investicijska dela v TOZD Stavbno mizarstvo

Z zaostreno gospodarsko situacijo doma in v svetu so tudi investicijske naložbe v vsakem nacionalnem gospodarstvu predmet obdelave, predvsem s stališča, da se preveč in ne racionalno investira. Kolikor ta trditev velja za določene proizvodne usmeritve, pa za našo DO ne moremo trditi, saj smo se na tem področju zaradi težke gospodarske situacije in nelikvidnosti obnašali racionalno.

Za Hojo je bil plan investicij za leto 1982 zelo realno postavljen. Ob koncu leta ugotavljamo, da smo v globalu zastavljene cilje izpolnili, čeprav v celoti nismo zadovoljni. Moti nas predvsem neresnost jugoslovanskih dobaviteljev, ki podaljšujejo roke dobav, po drugi strani pa je nabava opreme iz uvoza, ki se pri nas ne proizvaja, zelo otežkočena.

Okvirni pregled investicijske dejavnosti v naši TOZD je naslednji:

TOZD Galanterija Podpeč je imela v planu 4,5 milijona din investicijskih naložb. S pridobitvijo blagovnega kredita bo višina sredstev namenjenih investicijam dosegla vrednost ca. 6,5 milijona din. Od pomembnejših pridobitev naj omenimo predvsem ureditev odsesovalnih naprav s povratkom zraka v oddelku površinske obdelave in nabavo novega profilnega stroja, ki je bil pričakovan že v lanskem letu, pa je dobavitelj zelo kasnil z dobavo. Z obratovanjem samega stroja žal še ne dosegamo pričakovanih rezultatov.

V TOZD Pohišstvo Polhov Gradec je bilo v planu 2,7 milijona din investicijskih naložb. Ta sredstva so bila predvidena predvsem za nabavo nove hidravlične stiskalnice za furniranje in razne nujne manjše naložbe. V novozgrajenem delu tovarne pohišstva smo dokončali z montažo požarno-varnostnih naprav, tako da so sedaj celotna dela v zaključni fazi. Omeniti še velja, da je TOZD pridobil po večletni adaptaciji nove pisarniške prostore.

TOZD Stavbno mizarstvo je imelo skupno z adaptacijo tapetništva predvidenih 12,1 milijona din naložb. Ker ni bilo možno dobiti blagovnih kreditov, se tudi na tej TOZD investicijske naložbe gibljejo v okviru realnih možnosti, in sicer v višini 10.251 tisoč din. V tej TOZD je od pomembnejših pridobitev viličar, kamion, profilni stroj, dodatno odsesovanje v novo pridobljeni strojni delavnici in več manjših posebnih naložb.

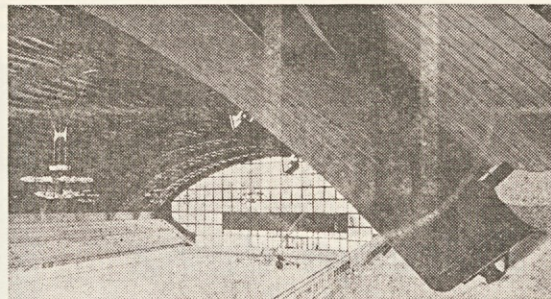
V izpraznjene prostore bivšega Veloxa smo v letošnjem letu preselili dejavnost tapetništva. Za ta namen je bilo potrebno adaptirati stare prostore, zgraditi prostor za nanašanje lepila, urediti ogrevanje in prezračevanje, razvod komprimiranega zraka in razsvetljavo. Zaradi povečane porabe zraka smo za celotno dejavnost nabavili nov kompresor.

V TOZD Žaga Rob je v letošnjem letu bilo v planu 1.200 tisoč din sredstev za investicije. TOZD je v letošnjem letu pridobil veliko, čeprav v finančnem prikazu letošnjih investicij

V DO Hoja je bilo 30. 9. 1982 zaposlenih 767 delavcev oziroma deset delavcev več kot v istem obdobju leta 1981. Fluktuacija delovne sile je ostala ista kot v preteklem letu. Največja je na TOZD Žaga Škofljica. Povprečni osebni dohodek je znašal 13.358,40 din in je bil za 32% večji kot v istem obdobju 1981. Družbeni dogovor o razporejanju dohodka in sredstev za OD smo prekoračili za 2,6%. Vzrok za prekoračitev je delno izpad dohodka v izvozu, delno pa povečanje števila zaposlenih. Do konca leta planiramo, da ne bomo več na seznamu kršiteljev.

Zagotovo lahko trdimo, da se bodo pogoji gospodarjenja do konca leta 1982 nenehno zaostrili. Ocenjujemo, da bo znašal celotni prihodek DO Hoje v letu 1982 ca. 100 starih milijard din. Trend rasti dohodka bo tudi v četrtem kvartalu počasnejši od rasti celotnega prihodka. Za sklade po zaključnem računu naj bi ostalo nekaj čez 3 stare milijarde, kar bo zadostovalo le za najnujnejše potrebe. Naloga slehernega delavca v DO Hoji je, da po svojih močeh in znanju prispeva svoj delež k boljšemu rezultatu poslovanja.

Magda HADALIN

Drsališče Bled

to ni razvidno, je pa posledica večletnega vlaganja. To je nova asfaltirana cesta, ki bo omogočila normalen razvoj TOZD in samega kraja. V samem obratu so se dokončale že v prejšnjem letu začete investicije, predvsem ureditev zemljiških zadev, ureditev zunanjih manipulativnih in skladiščnih površin in predvidene rekonstrukcije odsesovalnih naprav v starem delu žagalnice.

Za TOZD Žaga Škofljica smo za to leto predvidevali močnejši investicijski poseg in planirali 32,5 milijona din investicij. Zaradi težke gospodarske situacije in velikih problemov s pridobivanjem finančnih sredstev in dovoljenj za to investicijo se je zadeva zavlekla. Prisiljeni bomo, da to investicijo izvedemo v več fazah, kot prva faza se načrtuje postavitve mehaniziranega skladišča hlodovine z nujno potrebno energetiko. V letu 1982 smo pričeli z urejanjem dokumentacije in računamo, da se bo v letu 1983 pričelo z izgradnjo.

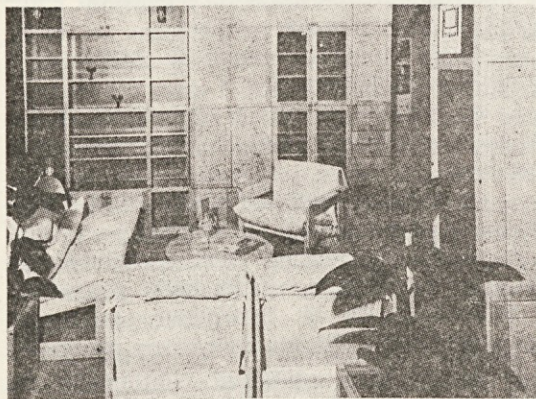
Do konca leta bo izpeljana adaptacija žagalnice na vstopnem delu. Težko delo uvoza hlodovine bo mehanizirano. Na bločni tračni žagi smo zamenjali glavni voziček. Pričakujemo, da bodo tudi delavci na Škofljici v kratkem času imeli možnost, da v obnovljenem objektu družbene prehrane z užitkom zaužijejo vsakodnevni topli obrok.

TOZD Tesarstvo je s planom 3.350 tisoč din in z možnostjo v vrednosti ca. 2.901 tisoč din na investicijskem področju pridobil novo odsesovalno napravo s povratkom zraka, kontejnersko skladišče za vnetljive tekočine, več ročnih strojev, osebni avto in več manjših investicijskih posegov.

Za DSSS je bilo planirano za leto 1982 2.020 tisoč din investicijskih vlaganj. Del nameravnih naložb je bil uresničen, kot npr. fotokopirni stroj in adaptacija stavbe ter več manjših strojkov za pisarniške potrebe. Del predvidenih sredstev bomo porabili v naslednjem letu za prepotrebno povečanje računalniške zmogljivosti.

Na koncu naj poudarimo, da so stvarne potrebe po investiranju na vseh TOZD precej večje od realiziranih. Ocenjujemo, da je stanje za tako veliko DO kot je Hoja, ko je vloženo v enem letu ca. 23 milijonov din sredstev za zamenjavo in dopolnitev investicijske opreme, precej kritično kot pa racionalno.

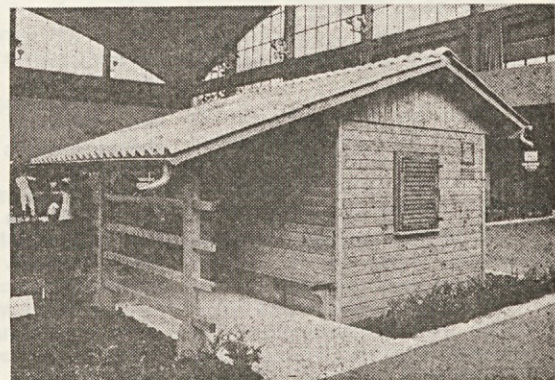
Anton TEHOVNIK

Hoja na beograjskem sejmu

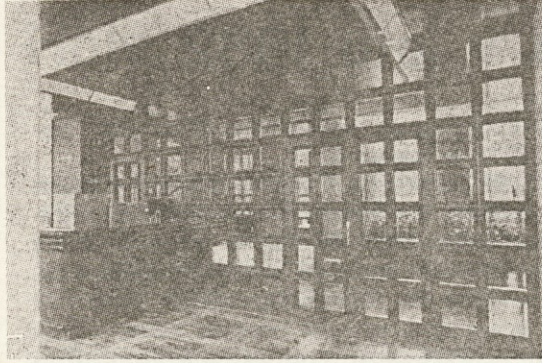
(nadaljevanje z 2. strani)

v bivši Žimnici v Podsmreki (v najemnih prostorih). Skupaj so znašala vlaganja v osnovna sredstva v devetih mesecih leta 1982 19.456.952,75 din. Do konca leta imamo predvidenih še ca. 1.500.000 din investicijskih vlaganj, za kar imamo že predračune oziroma pogodbe. Zaradi likvidnostnih težav pa se nam roki investicijskih vlaganj oddaljujejo, vendar bomo do konca leta investirali po planu.

Vrtna uta z razstave na Gospodarskem razstavišču

Zbiranje deviz za odplačevanje tujih kreditov

Oprema hotela KLUB v Lipici

Zdaj sicer že nekaj časa, in ob tem položaju še bolj, ponavljamo, da morajo posojila vračati predvsem tisti, ki so jih najeli. Tako se je Slovenija že vsako leto v tujini sorazmerno malo zadolževala, in to le na svoj račun, hkrati pa je sprejemala jamstvo in plačilno obveznost tudi za številna posojila drugih...

Letos mora menda tudi Slovenija za odplačilo svojih dolgov v tujini dati za 4 odstotke več, kot zmora sama zbrati. Tako se to sicer hvalevredno načelo samoodplačevanja dolgov namesto kot pravilo že dolgo vrsto let uveljavlja le kot izjema. Nasprotno pa je dvojna solidarnost pri plačevanju dolgov vedno znova pravilo. Dvojna solidarnost zato, ker je tak dolžnik najprej pospravil sposojeno tujo akumulacijo, potem pa mu jo je vrnil v znatni meri tisti, ki je sploh ni dobil...

Komur je do trdnosti in neodvisnosti Jugoslavije, ne bo dopustil, da bi zaradi prevelike zadolženosti prišle takšne naše lahkomišelnice prezadolžene banke ali celo republike v mednarodni stečaj. Socializacija dolgov, torej prevzemanje takšnih dolgov, ki so jih bili napravili drugi, pa seveda ni lahko delo in oslabi tudi tistega, ki se je loti. Plačevanje dolgov, celo na račun tega, da ostane manj deviz za enostavno reprodukcijo, ne more ostati brez posledic, zlasti če bi trajalo dalj časa...

Stara je namreč modrost, da le tedaj, če kaj izdelaj, lahko kaj prodaj in da lahko več prodaj torej izvoziš le, če več izdelaj oziroma če manj porabiš sam doma...

S tem ko smo prevzeli plačilo dela jugoslovanskih dolgov kot prednost, ki ima prednost pred vsemi prednostmi, je ostal tudi slovenskim delovnim organizacijam izredno majhen delež deviz za sprotno proizvodnjo, torej za nabavo surovin in delov...

Če bo znalo dati gospodarstvo pravi čas prednost najbolj smotrnemu uvozu, se bo dalo kljub neznanski devizni suši marsikaj urediti. Čimveč pa se bo uredilo, manjši bo pritisk na nazadovanje proizvodnje in ugodnejši bo lahko izvoz...

Izvoza se sicer marsikje še vedno otepajo, ker ob zdajšnjem našem uradnem tečaju dinarja daje izvozniku manjši dohodek, kot pa ga daje prodaja doma...

Pri iskanju posledic notranjih izvoznih rezerv so v občinah podobno kot v podjetjih zadržanejši tudi zato, ker so pač doseđanja jugoslovanska praksa in upravno določene izvozne naloge pokazale, da najbolj stopnju-

jejo izvozne naloge prav tistim »konjem«, ki najmočnejše vlečejo...

Po naravi stvari je moč pričakovati zadostne izvozne napore in s tem uspehe le, če bi se jih lotili vsi jugoslovanski deli. Ob takšni sprotni vzajemnosti ti naporu tudi ne bi mogli biti nikdar tako težki, kot so zdaj, ko smo se znašli pred posledicami dolgoletnega popuščanja zapravljenosti, nesmotnosti, negospodarnosti, valitvi lastnih bremen na tuja ramena, naložbeni ošabnosti, napuhu ipd. Prav zaradi teh in posledic, ki so nam skušale ta močnik, ki ga bomo prisiljeni žuliti naslednje mesece in nemara še dalj, pa bi morali v prihodnje v kali prepričati, da spekulanti ne bi silili več v slabo gospodarjenje, češ, nam to koristijo, če pa bomo v zagati, nas bo že skupnost rešila. Dokler s takšnimi že v začetku ne bomo znali opraviti, ni mogoče govoriti o gospodarski enakopravnosti, pa tudi o uspešnem opravljanju stabilizacijskih nalog ne...

»Tuji upnik je namreč najmočnejši prav takrat, ko si kot plačnik najšibkejši.«

Te misli so povzete iz uvodnika sobotne priloge Dela — »Doklej bomo žulili ta močnik« novinarja Ilija Popita z dne 12. junija 1982.

Izvor tega članka izhaja verjetno iz letošnjih anuitet v višini 5 milijard dolarjev za najete tuje kredite. (V časopisih je bilo moč zaslediti tudi številke med 4 in 7 milijardami dolarjev.)

Kredite smo najemali v skladu s sprejetimi republiški razvojnimi plani. Garancijo za vsak najeti kredit v tujini je dajala na zahtevo kreditodajalcev Narodna banka Jugoslavije.

Ker so bili najeti krediti večji od realnih možnosti za odplačevanje, posebno še zaradi ne najboljše investiranja, se pojavlja kot zadnji plačnik najetih obveznosti NB republike oziroma Jugoslavije.

Glede na to, da je uvoznik v zadnjem obdobju razpolagal s 65% deviz od ustvarjenega priliva, je bil ostanek 35% za državo in garante premajhen delež za pokrivanje svojih potreb in pokrivanje nesposobnih plačnikov. Zato je sledilo znižanje deleža deviz, s katerim izvoznik razpolaga. Po novem izvozniku ostaja 30% deviz od priliva (oziroma 28%) za pokrivanje vseh lastnih deviznih potreb od odplačil deviznih kreditov, uvoza surovin in repromateriala, obveznosti v repro verigi zaradi preskrbe z repromateriali, ki se napajajo z devizami iz tako združenih sredstev.

Naštete obveznosti bo lahko pokrival le tisti, ki ima izvoza trikrat več od uvoza oziroma se bo pokrival iz združenih sredstev, če je upoštevan v prednostnem planu uvoza.

Na skupščini Splošnega združenja lesarstva 7. 6. 1982 je bilo rečeno, da je že usklajenih (bilanciranih) uvoznih potreb trikrat več od ostanka razpoložljivih deviz.

Taka razmerja veljajo v primeru doseganja planiranega izvoza, ki ga žal v dosedanjem obdobju letošnjega leta (januar—maj) ne dosegamo.

Zaradi tega bodo nastajale težave na področju pomanjkanja določenih artiklov, ki smo jih bili vajeni iz uvoza, in tekoče preskrbe uvozne odvisne predelovalne industrije z repromateriali. Druge rešitve v tem trenutku verjetno ni.

Seveda se upravičeno lahko vprašamo, zakaj je prišlo do tega. Če bi dosledno spoštovali zakonska, samoupravna in moralna načela dobrega in neodvisnega gospodarjenja, se nekaj takega ne bi moglo zgoditi. Doseženo stanje ni rezultat pravih gospodarskih odločitev, ampak rezultat taktiziranja na račun širše družbene skupnosti. Nekateri so se držali dogovorjenih načel v naši zakonodaji, drugi se teh načel niso pridrževali. Nastali so pomembni izvori gospodarske krize. Vprašamo se vendar lahko ali je bilo to potrebno. Ne za nazaj, pomembno je za naprej.

Preveč govorimo o pravicah izvoznika do razpolaganja z devizami, kot da ne vidimo problematike na področju rentabilnega poslovanja v izvozu. Izvoznik bi lahko dobil vse izvoz izplačan v dinarjih, če bi dosegel enake rezultate poslovanja kot pri prodaji na domačem trgu.

Za prihodnje se bo potrebno sprizniti z dejstvom, da bo treba narediti več za manj denarja. Zgrešeno bi bilo, če del v tujini ne bomo prevzemali zaradi kalkuliranih višjih stroškov od priznane kupne cene v tujini zaradi naše produktivnosti in željenega standarda. Ostali bomo z manj dela, povečala se bo nezaposlenost in še naprej bomo odvisni od tujih kreditov. Prevelika odvisnost od drugih v bodoče ne bo dobra. Zato mislimo zdaj, kako bomo (v prihodnje) preživeli, ne samo kako bomo (zdaj) živeli.

Ta članek je bil napisan konec junija. Problematika nam je od tedaj že precej bližja, vendar je vsebina še vedno aktualna.

Ciril MRAK

Zakaj

Verjetno se je že vsakemu primerilo, da se zaradi pomanjkanja informacij ni mogel hitro odločiti za ta ali oni korak. Potem ko iščeš informacije, čas teče, in ko je le-teh dovolj za odločitev, je največkrat že prepozno. Vlak je že odpeljal, pravimo potem. Če gre za manjšo zadevo, hitro pozabimo, drugače pa je, če so to resnejše stvari. To si potem še kako zapomnimo.

Pri načrtovanju, izvajanju in nadziranju kakršnih koli odločitev so nam potrebne informacije. Te informacije pa lahko oblikujemo samo na podlagi podatkov, ki smo jih pridobili v samem poslovnem procesu in o zunanjih dogajanjih zunaj njega. Torej vse odločitve bi morale temeljiti na predhodnih informacijah in prav zaradi tega dobiva informacijski sistem v današnjem času tako velik pomen in se tudi najbolj razvija v industrijsko razviti družbi. Mi se v bistvu vsi sploh ne zavedamo, kaj pomeni biti pravočasno in pravilno informiran. Če bi se tega zavedali, prav gotovo ne bi počenjali to kar delamo danes. In posledice so znane. Samo malo pomislimo nazaj, kakšne vse odločitve smo že sprejemali samo v Hoji in na podlagi kakšnih informacij. Sami sebi skušamo dopovedati, češ, saj nismo mogli drugače ukrepati, saj nismo vedeli, kako se bo stvar naprej razvijala. »Po bitki je lahko biti general« pravi pregovor. Vse to še kako drži. Če pa bi podrobno sedaj pregledali tedanjo odločitev, bi v večini primerov prišli do zaključkov, da so se določene stvari, ki se sedaj uresničujejo, nakazovale že takrat, le mi nismo imeli teh informacij, da bi to lahko vedeli. Sedaj, post festum, je seveda vse jasno.

V nadaljevanju moramo najprej razložiti, kaj je podatek in kaj informacija. Če bi prelistali dokaj obsežno literaturo o tej zadevi, bi ugotovili, da ni enotnih stališč. V glavnem pa lahko zaključimo naslednje:

— da je podatek treba razlikovati od informacije in ne metati vse v en koš,

— da so podatki podlaga za pridobivanje in oblikovanje informacij,

— da podatki izvirajo iz preteklosti in sedanjosti, informacije pa oblikujemo tudi za prihodnost,

— da podatek nima namenske vloge (je torej suhoparna številka), informacija pa jo ima.

Še bi lahko naštevali, v čem se podatek razlikuje od informacije, vendar lahko zaključimo z besedami, da je informacija namensko usmerjena in na nekoga naslovljeno sporočilo.

In sedaj, kako oblikovati informacijo, na podlagi katere se bomo potem odločali? Za to potrebujemo v vsakem primeru podatke, ki jih zbiramo na ta ali oni način. Kakšne podatke pa moramo zbirati? Načelni odgovor je lahko, da samo takšne, ki so potrebni za oblikovanje informacij pri upravljanju. Za zbiranje takšnih podatkov pa je večkrat potrebna daljša pot. Na začetku razpolagamo najpogosteje s podatki, ki še v ničemer ne nakazujejo pot do potrebnih informacij. Šele z njihovim kasnejšim urejevanjem in oblikovanjem se nam porajajo potrebe informacije. Mnogi podatki o samem poslovnem procesu ali o zunanjih dogajanjih

potrebujemo informacije in kako priti do njih?

so v vsakem primeru na razpolago, čeprav jih morda nikoli ne bomo uporabili pri oblikovanju potrebnih informacij. Toda če vemo, kakšne informacije potrebujemo pri odločanju, je s tem že nakazano, kakšne izvirne podatke moramo zbirati in katere lahko opustimo. Potrebne informacije so torej izhodišče za zajemanje izvirnih podatkov.

Vse do sedaj napisano, kakšne podatke zbirati, so samo teoretična izhodišča. Kako pa je v praksi?

Skušajmo na primer samo izračunati, katero naročilo se nam bolj splača oddati koooperantu in katero izvajati doma, ali pa, koliko nas točno stane nek izdelek in katerega naj v prihodnosti proizvajamo čim več in katerega počasno opustimo. Takoj vam povem, da je takšen izračun pri nas lahko samo približen, nikakor pa ne točen. Zbiranje podatkov poteka preveč nenačrtno v zvezi s potrebnimi informacijami in je zato tudi vsakršno takšno izračunavanje lahko le približno. Poleg tega je tudi hitrost pridobivanja informacij z razpoložljivimi podatki premajhna, da bi se lahko na osnovi letih tudi odločali. Zopet smo tu. Ker ne poteka zbiranje podatkov v zvezi z informacijami, ki jih potrebujemo, sledi tudi počasno oblikovanje informacij, za katere pa smo že rekli, da niso točne. Osnova za kakovostno odločanje so torej pravočasne in primerne informacije. Prvo pomeni, da so na razpolago takrat, ko je na njihovi podlagi še mogoče koristno ukrepati, drugo pa, da morajo biti na razpolago takšne informacije, ki povsem ustrezajo postavljenemu namenu. Takoj povejmo, da tudi to v vseh TOZDIH ni enako. Nekateri se tega bolj zavedajo in imajo zbiranje podatkov bolj urejeno in se tudi bolj navezujejo na potrebne informacije, drugi se zopet ne zavedajo, kaj pomeni biti dobro in pravočasno informiran in zato vseh potrebnih podatkov ne zbirajo, ali pa sploh ne vedo, kaj bi počeli z določenimi podatki. Bistvo pri vsem tem pa je, da zbiranje podatkov v vseh TOZDIH ni enako in zato ne moremo po istem ključu tudi oblikovati informacijo. Tako, na primer, ne moremo primerjati (ali pa je primerjava samo približna) produktivnost v primarni proizvodnji s produktivnostjo v končni ali pa, kje, na katerem TOZDU bi bila proizvodnja določenega izdelka bolj rentabilna. Takšne informacije so nujne za pravilne odločitve.

Naj zaključimo to razmišljanje z mislijo, ki se je verjetno marsikomu ob prebiranju tega članka že porodila. Če hočemo v bodoče biti pri sprejemanju odločitev bolje informirani, moramo nujno na tem področju nekaj ukreniti. Bolje obveščeni bomo samo, če bodo pravočasno na razpolago ustrezne informacije. Te lahko pridobimo samo s primernimi podatki, katerih zbiranje mora biti sistematično in v odvisnosti od informacij, ki jih potrebujemo pri odločanju. Odgovor na zastavljeno vprašanje v naslovu je torej:

»Informacije rabimo za odločanje, do njih pa pridemo s pravočasnimi in primernimi podatki.«

Andrej KOS

Lokacija HOBLESA je označena z znakom »H«

DRAGI SLOVENEK, če potuješ kdaj v Italijo in se ti slučajno poljubi ustaviti v obmejnem starikastem, a prijaznem in dednem mestu Vidnu (Vidmu, it. Udine), ne zamudi ob lepem vremenu stopiti na grad, ki veličastno sedi na malem hribčku sredi mesta.

Ko se dobro nagledaš bližnjih in daljnih naravnih lepot, obrni svojo pozornost še posebej na hribe, ki se razprostirajo od vzhoda na sever. Nekako na sredi, a zadaj za njimi, se ponosno dviga belkasti Kanin. Na tvoji desni, bolj proti vzhodu, spoznaš vrhe gorenjskega Triglava in še bližje sive Krnove grebene. Spredej pa boš videl omenjene hribe in gorice, vse obrastle in zelene, razorane in razdeljene v doline in dolinice, posejane z majhnimi vasmi. Vedi torej: po teh hribih in dolinah stanujejo Beneški Slovenci, in sicer v treh skupinah: špeterski od Goriških Brd proti severovzhodu, bolj na sever spredaj čentarski, zadaj za dolgo vrsto zobčastega pogorja ob vznožju Kanina pa Rezijani.

Tod torej, na svoje gore s telesom in dušo privezani, vsemu svetu nepoznani, od nikogar spoštovani — prebivajo že čez tisoč let tvoji ubogi bratje, se mučijo dan za dnem, leto za letom s težavnim obdelovanjem gora in napajajo s potom svojega obraza ograjene njivice, travnike, svojo zemljo, da jim rodi z božjo pomočjo vsaj toliko, da se prežive in poplačajo težke davke; zadovoljni, veseli, srečni, če jim ob koncu leta ostane še kaj, da shranijo za doto svojim hčeram ali da porabijo za vsakovrstne druge potrebe.

Vseh Beneških Slovencev utegne biti sedaj kakih 38.000 in morda še več. Raztreseni so, kakor sem že rekel, na široko po gorah in dolinah, in spadajo pod okraje: Špeter Slovenov, Čedad, Čenta, Gumin in Mužac, ki se nahajajo vsi v videmski provinci. Drugače pa, ako gledamo njih posebnosti, jih vidimo razdeljene na tri zgoraj imenovane različne skupine. Posebno značilni so Rezijani.

Pojdiva torej, dragi Slovenec! Ako hočeš potovati z menoj iz Vidna, kjer sem te pustil, da si ogleduješ bližnjo in daljnjo okolico, v našo italijansko Slavijo, po polurni vožnji z vlakom dospeš v slavno staro mesto ali Čedad (it. Cividale, nekdanji Rorum Julii), kjer najdeš že znatne slovenske sledove; zakaj mestece, posebno zanimivo zaradi svoje zgodovine in vsakovrstnih ostankov iz boljših časov, je živahno trgovsko središče vseh špeterskih Slovencev in onih, prvim

Spoznavajmo Benečijo

popolnoma sličnih, ki spadajo pod čedadski okraj. Posebno ob sobotah bi rekel, da je slovensko. Vse kar hribi rodijo za prodajo, vse pride na čedadski trg. Ob takih dneh po ozkih, starih čedajskih ulicah prevladuje, in še precej glasno, slovenščina; po prodajalnicah prav tako; po gostilnicah niti omenjati ni treba.

Ko si ogledaš Čedad in njegove znamenitosti, zlasti krasno stolnico, mestni muzej, langobardski tempelj in pa drzen, daleč naokrog sloveč »Hudičev most« čez Nadižo greš skozi »slovenska vrata« in potuješ dalje po lepi široki cesti. Železnica ne gre mimo Čedada.

Na poti k slovenski meji se pelješ mimo zadnje furlanske vasi Senčur (it. Sanguarzo) in kmalu »Pri Mostu« stopiš na slovenska tla. Začudiš se ozki in udrti strugi Nadiže.

Do mosta sega čedajski okraj in občina obenem pa ena izmed čedajskih župnij. Hiše onkraj mosta pa že spadajo pod okraj, občino in župnijo špetersko.

Že prej nego prideš do mosta, se ti odkrije lep razgled na naše gore, na vhode v naše doline in na vasi tu in tam se beleče izmed drevja. Pred teboj se mogočno dviga nad vse hribe široki in slikoviti Matajur, čigar obronki se polagoma spuščajo vedno niže na vse strani. V ozadju pa mrko gleda sivi Krn s svojim kršnim vrhovjem.

Takoj ob koncu mosta se cesta deli na dvoje: ena gre ravno, a kmalu zopet razdeljena pelje v dve dolini, v šentlenarsko in sovođenjsko. Druga, znamenitejša krene na levo in pelje ob Nadiži v bližnji Špeter Slovenov.

Sedaj dragi bratec, hodi, koder se ti ljubi, po teh cestah, kreni po katerikoli hočeš stezi v gore, povsod najdeš pristne Slovence.

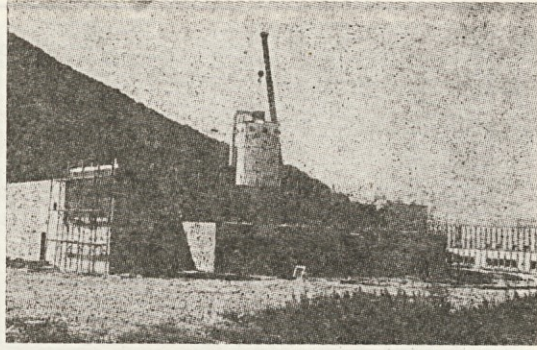
Ivan TRINKO
BENEŠKA SLOVENIJA
HAJDIMO V REZIJO

Stanko Vraz je napisal leta 1841 o Rezijanih

Dalje pram zapadu
u mirnom zavječju
Stoji narod veseo
kô diete u cvieću.

Slabo ih kraj hrani,
al kô ptice nebom
Veselo razhode
svietom se za hljebom.

Kako poteka investicija v mešano podjetje Hobles

Gradnja tovarne stavbnega pohištva Hobles v kraju Špeter Slovenov pri Čedadu

V marcu 1982 je bila sklenjena pogodba za gradbena dela za gradnjo nove tovarne HOBLES v Špetru — Italija. V naslednjih mesecih so bile sklenjene pogodbe za instalacijska dela. Predviden rok za dokončanje vseh del je bil 31.3.1983 in aprila 1983 naj bi začeli s poskusnim delom. Vsa koordinacija med gradbeniki in instalaterji je v rokah Hoblesa.

Stanje (konec novembra 1982) kaže, da so gradbena dela in instalacije — električna napeljava, ogrevanje, komprimiran zrak in odsevanje pri koncu. Stroji in naprave so skoraj vse nabavljene, manjka le sušilnica lesa, ki je naročena pri Žičnici Ljubljana z rokom januar 1983 in naprave za potapljanje v površinski obdelavi. Gradbeniki urejajo zunanje instalacije in površine. Državno podjetje za distribucijo električne energije mora montirati še transformatorsko postajo in seveda priključiti našo tovarno na električno omrežje (predvideno v decembru).

Imamo v programu, da v mesecu decembru in januarju montiramo vse stroje in sušilnico lesa, jih priključimo na ustrezne instalacije ter z monterji in instruktorji firm, ki so nam dobavile stroje oziroma naprave, spravimo le-te v pogon.

V tem času bomo nabavili les, potreben za izdelavo oken in drugih izdelkov za notranjo opremo stanovanj. Les bomo nabavili pri različnih dobaviteljih, tako da bomo lahko analizirali in ugotovili najbolj gospodaren nakup.

Iz vseh teh informacij lahko sklepamo, da bomo začeli s poizkusno proizvodnjo že v februarju, kar bi pomenilo skoraj dva meseca pred planom.

Investicija oziroma nova tovarna ne pomeni samo zidanje in nakupovanje strojev, ampak mnogo več. Pri tem mislim predvsem na pridobitev trga, proizvodnega programa, organizacijo poslovanja v podjetju, pridobitev kadrov... Vse to je potrebno pripraviti, urediti pred pričetkom proizvodnje.

Ali smo na teh področjih tudi že kaj napravili? Za pridobivanje trga smo začeli s prodajo oken in vrat že v začetku tega leta. Seveda ta prodaja ni bila velika in tudi naše delo ni bilo

najbolj zagnano. Vseeno pa nam je dalo nekaj izkušenj, ki nam bodo koristile v naslednjem obdobju. Izdali smo tudi prospekta oken in vrat, sodelovali na sejmu v Pesaru in se povezali z nekaterimi firmami, ki so ali nam bodo dajale potrebne informacije (dobili smo predstavnika v Trentu).

Na področju proizvodnega programa smo pripravili osnovni program oken in vrat, ki ga bomo morali prilagoditi in po potrebi tudi popraviti po aktiviranju strojev posebno »hemagove linije«.

Vse dodatne programe bomo morali izpopolniti po naši tehnologiji in seveda tudi v sodelovanju s kooperanti v Jugoslaviji in Italiji. Za ureditev teh zadev moramo imeti ustrezno organizacijo in kader, sposoben reševati specifičnosti individualne gradnje. Le-ta je na našem področju glavni kupec-potrošnik.

Kadrovsko vprašanje je tudi zapleteno. Predvsem ni ustreznih profilov (mizarjev, lesnih tehnikov...), po drugi strani pa se je na 15 delovnih mest prijavilo ca. 100 ljudi — Beneških Slovencev. Izbira bo težka in potreben bo strokovni pristop, da bomo lahko dobili potreben kadrovski sestav.

Reševanje vseh omenjenih nalog je potekalo in poteka v sodelovanju s strokovnjaki Hoje in skupnim delom vseh zaposlenih v Hoblesu. Pomoč drugih jugoslovanskih partnerjev je bila do sedaj minimalna ali je sploh ni bilo.

Kakšen naj bi bil namen Hoblesa, mešanega jugoslovansko-italijanskega podjetja?

O tem bi lahko na dolgo in široko govorili oziroma pisali. Mogoče pa se tudi enostavno pove: Hobles in podobna podjetja bi morala služiti jugoslovanskemu gospodarstvu kot vrata v izvoz, predvsem v EGS. Vsi programi, organizacija in tudi kadrovska zasedba bi morala biti usmerjena v doseg omenjenega cilja. Posamezniki ali organizacije (partnerji) ne bi smeli ovirati skupnih ciljev. Položaj mešanih podjetij še ne znamo dovolj izkoristiti.

Ker bo ta članek izšel ob koncu leta 1982, želimo vsi delavci Hoblesa srečno in uspehov polno novo leto 1983 vsem sodelavcem v Hoji.

Jožko MARKIČ

Poslovanje TOZD Stavbno mizarstvo v preteklih petih letih

Stavbno mizarstvo deluje na sedanji lokaciji na Koprski ulici 92 deseto leto. Nastalo je po združitvi obratov na Parmovi in Slomškovi ulici.

Proizvodni program temeljne organizacije je proizvodnja in montaža stavbno-mizarskega pohištva, kot so okna, balkonska vrata, in spremljajočih izdelkov, kot so roletne omarice, rolete, karnise, parapeti, zaključne letve. Večina programa se dela po naročilu za znanega kupca, le manjši del za široko potrošnjo. TOZD ima dolgoletno tradicijo v opremljanju vsakovrstnih, tudi najzahtevnejših objektov.

V priloženi tabeli so pomembnejši podatki o poslovanju od leta 1978 do 1981 v celoti in za 10 mesecev leta 1982. Celotni prihodek se je v navedenem obdobju potrojil. Porast dohodka ni bil v istem sorazmerju, na kar je vplival velik porast materialnih stroškov. Ostanek dohodka se je na zadovoljivo raven dvignil zadnji dve leti, tako da je bila možna razporeditev na vse sklade in dani pogoji za najnujnejše investicije:

— ureditev povratnega zraka v strojnem izdelku, kar pomeni izboljšanje delovnih pogojev in prihranek pri porabi mazuta;

— strojna oprema: dvostranski profiler, štiristranski skobeljni stroj, okvirna stiskalnica, kar pomeni prihranek pri porabi časa in boljše kvaliteto izdelkov.

Pomembno je bilo tudi investiranje v povečanje sušilnih kapacitet.

Največja naložba je bila preureditev prostorov, ki sta jih do začetka leta 1982 kot najemnika uporabljala DO Lesnina in DO Kip, in sicer za proizvodnjo tapetniške dejavnosti.

Iz tabele je nadalje razvidno, da so zaloge zelo visoke in povzročajo težave pri finančnem poslovanju, predvsem pri likvidnosti.

Povprečni mesečni osebni dohodek se je predvsem v zadnjih dveh letih (do srede junija 1982) solidno dvigal in bil v glavnem usklajen z resolucijo.

Število zaposlenih in fond vloženi norma ur imata po posameznih letih le manjša nihanja.

Fizični obseg in produktivnost smo v navedenih letih uspeli nadpovprečno dvigniti, kar je poleg dobro doseženih cen glavni pogoj za dosežene rezultate poslovanja.

Glavni vzroki za stagnacijo produktivnosti v letošnjem letu so naslednji:

— večkratno prehitvanje delovnih nalogov v proizvodnji zaradi doseganja rokov dobave,

— opremljanje dveh zahtevnih hotelov v Črnogorskem primorju,

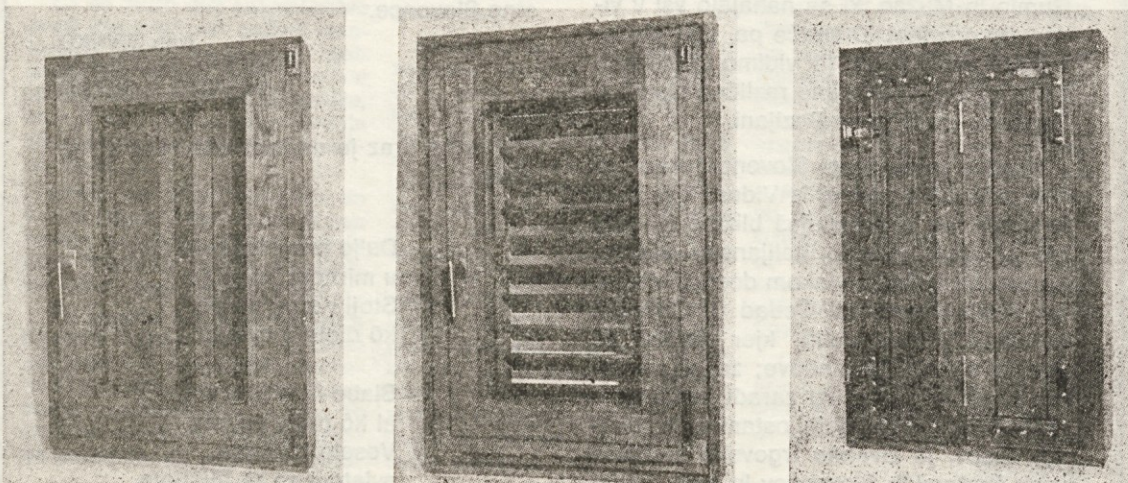
— uvajanje in izvajanje proizvodnje za Italijo,

— slabša kvaliteta žaganega lesa,

— manjša udeležba kooperantov.

In kakšne so možnosti poslovanja Stavbnega mizarstva v zaostrenih pogojih gospodarjenja ob upoštevanju naslednjih dejstev:

1. Povpraševanje na jugoslovanskem trgu se počasi, a vztrajno zmanjšuje.

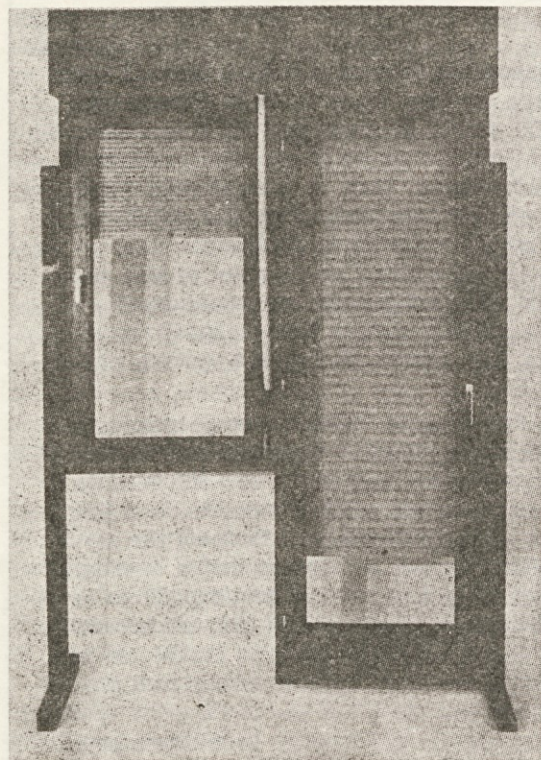

Del proizvodnega programa Hobles, Čedad

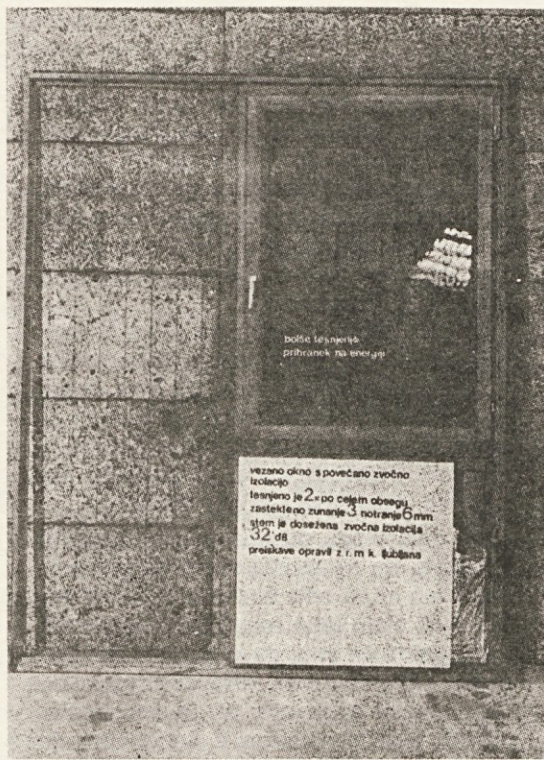
Poslovanje TOZD Stavbno mizarstvo v obdobju 1978—1982

v 000 din

	1978	1979	1980	1981	I.—X. 1982
Celotni prihodki	65.559	86.890	118.799	159.392	180.520
Dohodek	25.740	33.380	41.941	56.367	61.550
Ostaneč čistega dohodka po fakturirani realizaciji	1.816	1.085	2.720	6.045	6.320
Amortizacija predpisana	2.226	2.483	3.040	4.157	8.128
Amortizacija pospešena	—	1.122	1.347	1.888	—
Ostaneč + amortizacija	4.042	4.690	7.107	12.090	14.448
Zaloge	12.639	13.755	34.718	31.089	40.074
Povpr. mesečni OD v din	4.684	6.177	7.419	10.234	12.702
Število zaposlenih	167	171	175	170	170
Vložene norma ure	145.378	142.784	146.087	149.596	121.056
Fizični obseg	175.956	185.610	200.058	209.901	169.151
Produktivnost	100	107	113	115	115

Proizvodni program Hoje in Hoblesa

Konstrukcija oken, pri katerem je dosežena zvočna izolacija 32 dB

2. Ponudba se večja.

3. Stavbno mizarški izdelki praviloma niso izvozni artikel.

Tekom leta 1983 je nujno potrebno:

- uvesti dodatni program po možnosti na obstoječi, ali le deloma dopolnjeni opremi,
- izboljšati organizacijo dela in poslovanja z materialom,
- nabaviti opremo za vzdolžno in debelin-sko spajanje.

Pred zimo 1983/84 bi morali instalirati nov kotel na lesne odpadke z ustrezno spremlja-jočo opremo in depojem za odpadke.

Za izvedbo navedenega se morajo takoj aktivirati ustrezne strokovne službe na DSSS in se povezati s sodelavci na TOZD. Vsako čakanje pomeni zaostajanje. Le skupna in celotna aktivnost pomeni zadovoljiv oziroma vsaj enak juntri.

Stane MESAR

Zvedeli smo...

— V Podpeči je bilo poštenje glavna odlika zaposlenih.

Bivši lastnik Kobi

— Kar je pa zelo važno je dejstvo, da se je na tej žagi vedno delalo pošteno.

Kobi

— Ta odlika velja za zaposlene v Podpeči tudi danes.

— Iz javnih občil je bilo možno prebrati ali slišati, da obstaja v naši deželi kriza vesti, vrednot in odgovornosti.

— Več let smo poslušali, da več porabimo, kot ustvarimo. V bodoče pa bomo morali več narediti, kot bomo lahko porabili.

— Razlika je le v tem, da nekdanji porabniki niso isti kot sedanjí proizvajalci.

— Boni ne morejo reševati preskrbe na našem trgu, prodaja na našem trgu za devize pa ne zunanjetrgovinskega deficita.

— Delavec mora razpolagati z dohodkom, ki ga ustvarja.

— Na mladinskem kongresu v Novem mestu so ugotovili, da je bilo razpolaganje z dohodkom v enem od preteklih let celo negativno. Pri tem so verjetno mislili na čistí dohodek. Naj jim bo, saj so še mladi.

— Vsa leta sem z veseljem hodila na delo in se veselila vsakega novega dne.

I. Schwarzmann

— Sindikalna dejavnost je v GP Podpeč izredno aktivna. Zato so dobili zaslužni že več priznanj, zadnje v letu 1982. Žal se je število zaposlenih zmanjšalo s 476 leta 1959 na 155 leta 1982. Taka je usoda nekdanjega pretežnega izvoznika.

— Tesarji iz Ižanke so dobili pohvalo od sanitarne inšpekcije, ker ne onesnažujejo okolja.

Saj ga tudi ne morejo, ko pa imajo zamašeno kanalizacijo.

— Zakaj primanjkuje finalistom žaganega lesa? Zato, ker ga primarci tako spretno odprodajajo, posebno v izvoz, da ostane domačim porabnikom samo še senca.

Razmišljanja v zvezi s predlogom o delu režijcev v proizvodnji

Na skupne službe smo dobili dopis, v katerem nas Stavbno mizarstvo vabi na delo v proizvodnjo.

Iz dopisa je razvidno naslednje:

»IO sindikata in strokovne službe TOZD Stavbno mizarstvo predlagata, da bi v naslednjih mesecih režijski delavci TOZD in DSSS enkrat mesečno delali v proizvodnji oken. Delali bi na manj zahtevnih opravilih. V lakirnici je možno tudi popoldansko delo. Pomoč delavcev skupnih služb je zaželjena zaradi prevzetih naročil s kratkimi roki.«

Vsebina mojega razmišljanja ni usmerjena v reševanje trenutnega ozkega grla v proizvodnji, niti ne v dokazovanje, da režijci med delovnim časom ne bi smeli imeti toliko prostega časa, da bi lahko opravljali popolnoma druga dela, brez posledic za kvaliteto opravljenega dela v okviru opisa delovnih nalog. Enostransko gledanje namreč lahko izniči ves trud na področju organizacije in kvalitete opravljanja zaupanega dela oziroma pomeni lahko tudi njegovo razvrednotenje.

Pomembnejše se mi zdi v tej akciji spreminjanje odnosa med pisarniškim in proizvodnim delom. Marsikateri pisarniški delavci ne poznajo naporov, ki jih morajo vložiti delavci v neposredni proizvodnji za doseganje norme. Velikokrat vidimo ljudi samo takrat, ko ne delajo na neposredni operaciji, se pravi počivajo v razno razni obliki. Pozabimo, da je človeku potreben tudi počitek. Zato bodo delo v proizvodnji bolj pravilno cenili, posebno tisti režijci, ki imajo takšno mnenje, če bodo opravili nekaj ur na določenih operacijah v proizvodnji, po možnosti na tistih, pri katerih je norma najtežje dosegljiva.

Tako bomo občutili napore pri različnem delu in se med seboj še bolj spoznavali. Veselje do dela in zadovoljstvo pri delu predstavlja pomemben delež k uspehu poslovanja tudi v težkih situacijah.

Na področju zanimanja za pisarniškim in proizvodnim delom je nastal ogromen razkorak. Malo ljudi želi delati v neposredni proizvodnji, še manjša je želja za tem delom pri mladini. Stopnja tehnološkega napredka ne napreduje tako hitro in s tem v zvezi ukinjanja nepriljubljenih del kot pa, da hitrost pripravljenosti za opravljanje takih del. Mentaliteta v nagrajevanju je še vedno usmerjena v boljše vrednotenje umskega dela od fizičnega oziroma nepriljubljenega fizičnega dela. Zato je ekonomika ukinjanja takih del še težje izvedljiva.

Diferencirali smo delo na fizično (slabše plačano) in umsko (bolje plačano). Vendar samo fizičnega ali samo umskega dela ni, ugotavljajo strokovnjaki (prof. dr. Anton Trstenjak in drugi). Obstaja le bolj fizično ali bolj umsko delo.

Zato je osnovna naloga v tem, da vzpostavimo take medsebojne odnose, ki bodo delovali vzpodbudno in ustvarjalno na vsakega človeka v okviru njegovih telesnih in umskih sposobnosti.

Ciril MRAK

Vstaupok lesne industrije v Podpeči!

Moj oče Anton Kobi, ki je imel lesno industrijo v Borovnici, je uvidel, da bi bilo za ljudstvo prav, da bi napravil svo podjetje, ki bi bilo gozdovom bližje,

Moj oče Anton Kobi, ki je imel lesno industrijo v Borovnici, je uvidel, da bi bilo za ljudstvo prav, da bi napravil eno podjetje, ki bi bilo gozdovom bližje, da ne bi bili primorani ljudje se matirati in voziti iz Iga, Podkraj — kratkocel Krim—Rakitna in Preserje notri v Borovnico! Zato je izbral današnji kraj te lesne industrije zelo posrečeno za vso to okolico, ker leži čisto centralno, tako da je po možnosti vsem blizu. Poleg tega pa leži to podjetje tudi ob Ljubljani, po kateri je možno prevažati v Ljubljano poceni les v Ljubljano, saj se lahko naloži na čoln 40 m² in stane prevoz samo 400 din in se ne obremenjuje železniški promet.

Tako je nastal začetek lesne industrije, sicer male žage na 1 gater, ampak v veliko korist ljudstva, ker so za isto ceno lesu imeli žago blizu, torej so dobili več dohodkov iz gozda in prodajali so lažje, medtem ko so morali prej ponujati in še poceni dati. Kar je pa zelo važno, je pa dejstvo, da se je na tej žagi vedno delalo

pošteno, posebno ko je prišel kot mojster Juri Peternel. Na ta način se je dvignila trgovina že leta 1901, ko so v drugih krajih še spali in niso imeli prilike, da bi svoje gozdove gospodarsko izkoriščali, jih s tem urejevali in izboljševali in s tem izkupiškomo dvigali svoja kmetstva posestva in s tem tudi živinorejo — splošno je nastajalo blagostanje.

Po prvi svetovni vojni, ko je celo podjetje stalo, se je pokvarila Lokomobila in sploh cela stavba, tako da sem moral po smrti očeta sam začeti skrbeti za ta obrat. In tako sem s pomočjo dobrih in poštenih delavcev začel to podjetje popravljati, izboljševati in povečevati.

Ko sem videl, da ni v blagor ljudstvu in državi, da se izvaža samo na pol predelan les in še celo sirovina in ker je toliko ljudi stalo tako rekoč brez dela, sem začel delati na tem, da bi dobil z inozemstvom stike za izvoz gotovih predmetov. Ne z malim naporom, mi je uspelo napraviti trgovsko zvezo z Londonom in doma organizirati iz domačih kmetčkih —

tovarniške delavce in počasi napraviti res lepo urejeno tovarno, ki je zaposlevala 250 družin in stem poživila celo daljno okolico. Delalo se je res lepo v splošno zadovoljstvo ljudi in seveda tudi meni stem, da sem imel možnost z dobičkom stalno povečevati in izboljševati obrat — sploh smo delali vsi za obrat in smo sedaj lahko vsi ponosni na skupni uspeh — na podjetje, katero daje možnost zaslužka celi okolici in izdelava gotove produkta.

Poleg lesne industrije se je pokazala še nujna potreba postavitve mline, ker so vsi vodni mali mlini vsled izsuševanja barja premalo mogli zmlati žito. In zopet se je pokazalo, da je v Podpeči res središče, kamor ima dostop velika okolica. Ker se je tudi v mlinu delalo pošteno in dobro, so kmetje začeli bolj pridelovati žito, ker so dobili res lepo moko, kar je velika korist za ljudi in države radi prehrane.

Iz rokopisa sina
Antona Kobija

Vloga komunist

dneva v dan ponavljajo v vseh oblikah javnega obveščanja? Potrebni so nam rezultati ter pravično in pravočasno obveščanje!

Skraini čas je, da se vsi člani ZK v naši delovni skupnosti predramimo in naposled vprašamo, kaj smo dejansko pripravljene storiti, da bi opravičili svoje članstvo. Ali smo pripravljene žrtvovati svoje osebne interese, svoj čas, sposobnosti in moči, da bi izboljšali današnjo situacijo? Ali smo pripravljene spogledati se s problemi, ki slabšajo ekonomski položaj delovne organizacije ter krivijo odnose med sodelavci? Ali smo sposobni take probleme konkretno opredeliti, pokazati na pomanjkljivosti, izkoriščanja delavčevega položaja, na subjektivni, pridobitniški odnos do družbenega premoženja in sredstev? Ali imamo vsaj sami do teh problemov pošten odnos ter ali hočemo pokazati na odgovorne z namenom koristiti delovni organizaciji, ne da bi pri tem trepetali za svoj lastni položaj?

Če bom s tem člankom dosegel vsaj to, da bo skušal vsak član pošteno razmisliti o zgoraj navedenih vprašanjih in si »izprašati svojo vest«, bo moj namen tako dosežen. Kajti mnenja sem, da je potrebno pozabiti na stare napake, uspavanost ter neosveščenost, ter od tu dalje izhajati. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da je vsak posameznik izhodišče vsega dobrega, kakor tudi zlega.

Zato je potrebno uresničevati zamisli in cilje ZK **najprej od sebe dalje**, s tem da bo vsak pošteno opravljal svoje delo v okviru zaupanega mu družbenega položaja.

Boris ROŽANC

Novi časopisni svet, uredniški odbor in odgovorni urednik

Na seji delavskega sveta Hoje dne 17. 11. 1982 so bili pod točko 10 dnevnega reda sprejeti naslednji sklepi:

Z dveletno mandatno dobo se razglašča sestava časopisnega sveta Hoje, in sicer: Jože Škrbec, Rajko Kozjek, Anton Krek, Anton Gabrovšek, Jože Brlan, Saša Lazar, Vincenc Peček, Franc Mole.

V uredniški odbor se za štiriletno mandatno dobo imenujejo: Peter Hafner, Slavko Zgonc, Ciril Mrak, Albin Metež, Bojan Černajavič, Anton Gabrovšek, Jože Škrbec.

Za odgovornega urednika za štiriletno mandatno obdobje se imenuje Ciril Mrak.

Če pogledamo iz osnovnih izhodišč in koncepcij zveze komunistov vemo, da je ZK avandgarda našega družbenega razreda. ZK v posameznem časovnem zgodovinskem obdobju prevzema naloge, ki so za tisti čas najbolj napredne in koristne celotni družbi.

Današnja gospodarska situacijo, o kateri je bilo izrečenih in napisanih že toliko besed, ni potrebno posebej pojasnjevati. Najvažnejše v teh trenutkih je, kaj storiti, da temu ne bo tako in kakšno vlogo naj pri tem odigrajo člani ZK.

Menim, da je v sedanjih situaciji prva in glavna naloga članov ZK zgled drugim delavcem. Vsak posameznik naj si prizadeva opravljati svoje delo v taki kvaliteti in količini, kot se od njega pričakuje.

Kaj pomenijo v tej krizni situaciji vse parole, smernice, usmeritve, temeljni cilji itd., ki se iz

Znanstvena ustvarjalnost

Delavec

Temeljna zakonitost vsakega specifično človeškega dela je v tem, da z delom človek ne spreminja samo narave zunaj sebe, temveč tudi naravo v sebi. Človek z delom ne oblikuje samo zunanjega sveta, marveč tudi notranji svet svoje osebnosti. Zakaj? Ker je s tem v zvezi še druga temeljna zakonitost človeškega dela, da ga ne poganja samo moč telesnih mišic, temveč hkrati »prosta predstava namena«, ki ga ima delavec pri delu. »Predstava gre pred delovanjem« ...

Ni nobenega še tako izključno mišičnega dela, ki bi ga hkrati ne poganjala predstava namena ali cilja, za katerim se delavec poganja in v katerem najde tudi nagib (motiv), da sploh dela. To se pravi: ni nobenega izključno ročnega dela, ki bi ne zahtevalo obenem vsaj minimalnega predstavne in prek njega umskega dela. Kar tradicionalno ustaljena ločitev telesnega dela od umskega je torej že v osnovi brez osnove. Človek se čudi, kako so mogli psihologi in njim sorodni misleci toliko deset in stoletij viseti na tako neutemeljeni postavki. Razlagamo si jo lahko edino kot posledico prevladujočega gospodarsko socialnega stanja, v katerem je zija kar pravi prepad med ročnim in umskim delom oziroma njenimi nosilci ...

O misli pa smo že ugotovili, da je že v svojem jedru ustvarjalna; vse to v moči njene simbolično semantične (pomenske) dejavnosti. Z mislijo ustvarjamo vmesni svet med subjektivnim in objektivnim svetom, med človekom in stvarnostjo, ki ga obdaja. Zato je v jedru že vsako še tako preprosto umsko delo hkrati ustvarjalno. To smo ugotovili že v prvem poglavju.

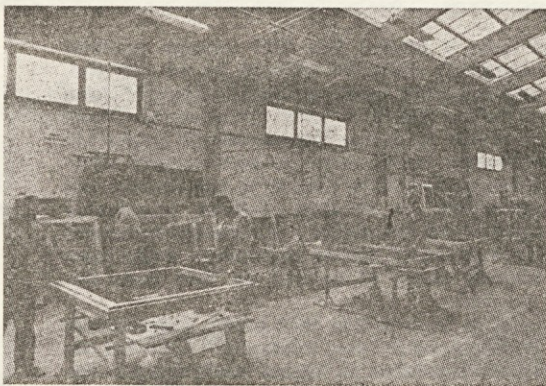
Ker pa je misel (predstava) kot motivna in usmerjevalna sila vsebljena v vsakem telesnem delu, zato je že v moči te misli tudi vsako telesno delo vsaj v najpreprostejši in najmanjši količini — ustvarjalno. Specifično človeško delo, ki bi ne bilo niti minimalno ustvarjalno, je protislovje v samem sebi.

Iz tega sledi, da je že vsak ročni, telesni delavec hkrati umski delavec in zato ustvarjalni vsaj v najosnovnejšem pomenu besede.

Še globlje moramo poseči. Delavec je ustvarjalni tudi kot ročni, telesni delavec, kolikor pa smemo ta vidik metodično osamiti od predstavno-miselnih funkcij, ki spremljajo vsako delo. Saj je človek prav s fizičnim posegom v naravo dobesedno preobrazil svet okrog sebe in ustvaril na vseh kontinentih velikansko stavbo civilizacije ...

Če ugotavljamo, da je predhodnica vsakega telesnega dela predstava ali misel, s tem obenem povemo, da je homo faber, telesni delavec, že od vsega začetka hkrati homo sapiens; obenem pa s tem potrjujemo, da se homo sapiens razvija še naprej, da se s progresivno hominizacijo napoveduje bitje »homo faturus«, kakor ga je imenovala leta 1964 pariška Société d'Anthropologie.

Edino v tej luči si lahko pravilno razložimo tudi začetke človekove civilizacije in njegovega razvoja, ki naj bi bil na črti homo faber — homo sapiens. Le če sta nastopila oba hkrati, se pravi, če je bil homo faber obenem tudi že homo sapiens, ne zaidemo v protislovni regresus in infinitum, v katerega so zašli nekateri

Montaža okovja na okna

antropologi, ki so si skušali razložiti, kako je človek prišel do izdelave prvega obdelanega orodja ...

V obeh primerih zaidejo avtorji v to protislovnost predvsem zato, ko razdvajajo človeka v delavca (homo faber) in misleca (homo sapiens) ali pa postavljajo pretiran dualizem med človekom in svetom, subjektom in predmetom. Človeka kot delavca-ustvarjalca je treba pojmovati celovito; sam v sebi je celota, ki ne potrebuje regresa niti v neskončnost nečesa »prvega« niti v neskončnost nečesa »drugega«. V tem se razodeva zanimiva dialektična napetost: ker vidi vesoljnost predmetov, vidi tudi sebe, ne da bi moral pri tem videti sploh kak predmet; ker vidi vesoljnost predmetov, ni odvisen od nobenega posameznega predmeta, marveč je lahko sam sebi predmet in zato sam sebi zadošča; sam sebe v delu poganja kvišku v vedno številnejšo specializacijo svoje delovnosti.

Ker je torej v vsakem telesnem delu že iminentno (notranje) vsebljeno tudi umsko delo, zato je vsak telesni delavec v principu tudi že ustvarjalni delavec. Ta trditev dobi svoje potrdilo tudi v obratnem dejstvu: tudi vsako umsko delo zahteva za svojo učinkovitost hkrati telesne gibe in kretnje, skratka telesno delo, vsaj v nekem najmanjšem obsegu. Ni nobenega duševnega dela, ki ne bi izčrpavalo tudi telesnih moči. Skratka: pri vsakem bodi telesnem ali duševnem delu je zaposlena celotna človekova osebnost.

V tem so načelne podlage za postavko, da je tudi »navaden ročni delavec« lahko ustvarjalni, vsaj v najširšem, recimo osnovnem pomenu besede ...

Da sklenemo: dokler psihologi ne bodo začeli z ustvarjalnostjo in njenim procesom že pri navadnem delavcu, tako dolgo bodo zamaženi »kamen modrecev«, ki naj bi jim odkril »skrivnosti ustvarjalnosti«, kakor da gre pri tem še vedno za nekaj izrednega, kar sega malone že v mistične višine; ta kamen modrecev namreč drži v rokah navaden delavec, kajti homo faber je bil že izza pradavnine obenem homo sapiens in obratno — v eni osebi.

Po knjigi Antona Trstenjaka »PSIHOLOGIJA USTVARJALNOSTI«, poglavje: Znanstvena ustvarjalnost. Ljubljana, Slovenska matica, 1981

»HOJA«

glasilo kolektiva HOJA — predelava lesa, Ljubljana, Langusova 8

Odgovorni urednik: Ciril Mrak

Uredniški odbor: Peter Hafner, Slavko Zgonc, Ciril Mrak, Albin Metež, Bojan Černajavič, Anton Gabrovšek, Jože Škrbec

Tisk: Tiskarna Slovenija Ljubljana, Kumerdejeva 15

Oproščeno plačila prometnega davka po sklepu pristojnega organa št. 421/72.

Mesto, vloga in pomen sindikata v združenem delu, kot jih opredeljuje ustava SFRJ, je pomembna in velika

Sindikata je najširša organizacija delavskega razreda, ki uresničuje interese delavcev in se bori:

- za uresničevanje socialističnih samoupravnih odnosov ter za odločilno vlogo delavcev pri upravljanju družbene reprodukcije,
- za uresničevanje samoupravnih pravic delavcev,

- za enakopravnost delavcev pri združevanju dela in sredstev, pridobivanje in delitvi dohodka,
- za določanje skupnih meril za delitev po delu,

- za večjo produktivnost dela,
- za samoupravno usklajevanje posamičnih skupin in splošnih družbenih interesov,

- za višjo izobrazbeno raven in usposabljanje delavcev, tako strokovno kot samoupravno,
- za demokratično predlaganje kandidatov za delegate v organih upravljanja, družbenopolitičnih skupnostih, kot tudi samoupravnih interesnih skupnostih,

- za uresničevanje interesov delavcev na področju kadrovske politike,
- za varstvo pravic delavcev,

- za socialno varnost in življenjski standard delavcev,
- za razvijanje in krepitev solidarnosti,

- za razredno zavest in odgovornost samoupravljalcev.

Sindikata daje pobudo za samoupravno spoznavanje in dogovarjanje, neposredno sodeluje pri sporazumevanju in dogovarjanju, daje organom upravljanja predloge za urejanje vprašanj, ki se nanašajo na materialni in družbeni položaj delavskega razreda.

Vloga in naloge osnovnih organizacij in konferenc osnovnih organizacij zveze sindikatov so še zlasti pomembne za stabilizacijo gospodarstva v sedanjem srednjeročnem obdobju.

Da bo sindikata naloge pri uveljavljanju delavcev kot nosilcev socialne politike in zagotavljanja socialne varnosti lažje uresničeval, je občinski sindikalni svet Ljubljana-Vič-Rudnik v novembru letošnjega leta organiziral enodnevni izobraževalni seminar za predsednike in člane IO OO ZSS v občini. Seminarja smo se udeležili tudi predsedniki in člani IO OO ZSS vseh TOZD in delovne skupnosti Hoja 19. in 23. novembra skoraj v polnem številu, saj je bilo samo en dan od 38 prisotnih 24 sindikalistov Hoje.

Franc MOLE

MISLI

Kadar je človek zdrav, se čudi, kako bi zdržal, če bi bil bolan.

Prav bi bilo, da bi o kom lahko rekli — ne da je matematik, ne da je pridigar, ne da je govorec, ampak da je pošten in odprt človek.

Želite, da bi ljudje dobro govorili o vas? Potem nikar sami ne govorite.

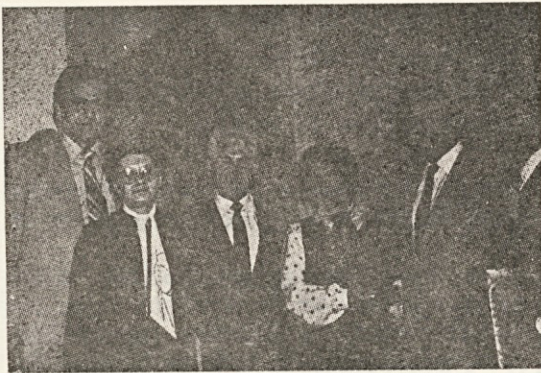
Ljudi učijo vseh mogočih reči, samo tega ne, kako bodo zares ljudje.

Za življenje najpomembnejša stvar je izbrala poklica; a tu ima besedo naključje.

Žalostno je gledati, kako vsi razpravljajo le o sredstvih, ne pa o ciljih.

Nedvomno je hudo, če imaš kup napak. Še huje pa je, če si jih poln, a jih nočeš priznati, saj jim s tem dodajaš še eno; da se hote slepiš.

Blaire Pascal — Misli

Podelitev sindikalnega priznanja

Priznanje ZSJ za leto 1982 tudi OO ZSS Galanterija Podpeč

Kot vsako leto so bila tudi letos podeljena priznanja ZSJ najzaslužnejšim OO ZSJ. Med štirimi OO iz Slovenije je priznanje dobila tudi OO ZSS Galanterija Podpeč. Priznanje je bilo slovesno podeljeno 28. 4. 1982 v Domu sindikatov v Beogradu. Podelili jih je predsednik ZSJ tov. Rade Goleh.

OO ZSS Galanterija Podpeč je prejela to priznanje za dolgotrajno in uspešno delo v organizaciji ZSS, saj je delo sindikata povezano z razvojem lesne predelovalne industrije v Podpeči, katere zahtevek sega v leto 1906 s postavitvijo prve venecijanke. V času do leta 1935 je bilo zaposlenih 10—20 delavcev. Leta 1935, ko je bilo delovanje sindikatov zopet dovoljeno, se je pojavilo močnejše gibanje, katerega cilj je bil skrajšanje delovnega časa od 12-urnega na 10-urni delovni dan, kar so leta 1937 tudi dosegli. Takrat je bilo zaposlenih že skoraj 100 delavcev. Tega leta je bil v Podpeči velik sindikalni skup, katerega se je udeležilo veliko število sindikalnih vodij iz Ljubljane in drugih krajev Slovenije. Ta skup je žandarmeriji na silo razgnala. Prav ti dogodki pa so dvignili delavsko zavest in leta 1939 je bilo več sindikalnih vodij zaradi svoje aktivnosti odpuščenih

z dela. V sredini leta 1941 tovarna preneha obratovati, delavsko gibanje pa ne preneha, ampak deluje naprej v povezovanju z OF. Leta 1945, ko začne tovarna ponovno obratovati in je bilo do konca leta zaposlenih preko 140 delavcev, je bila ponovno ustanovljena sindikalna organizacija. Čeprav je bila tovarna last privatnika, je sindikat dobival popolnoma novo obliko delovanja, z družbenimi spremembami je postal močan dejavnik in organizator mnogih akcij, ki so bile za tiste čase pomembne.

Ko je tovarna leta 1946 prešla v upravljanje delavcev, se je takoj pristopilo k razširitvi delovnih prostorov in nabavi novih strojev. Povečalo se je tudi število zaposlenih, tako da je v letu 1959 tovarna zaposlovala 476 delavcev. V povojnem času ni bilo strokovnega kadra. Vprašanja so se reševala z veliko enotnostjo in odrekanjem. Tako se je prebrodila tudi kriza v letu 1952. Sindikat je ravno v teh kočljivih trenutkih odigral svojo pomembno vlogo. On je v takih situacijah pomirjeval delavce, jih bodril in vzpodbujal k večji produktivnosti. Organizirano je bilo udarniško delo. Proglašeni so bili prvi udarniki. Pristopilo se je k izgradnji sindikalnega doma, v katerega je bilo vložena ogromno udarniškega dela. Saj so imeli posamezniki po 200 in več ur udarniškega dela. Akcije so se opravljale tudi pri popraviljanju in urejevanju krajevnih cest. Sindikat ni pozabil tudi na družbeni standard zaposlenih. V dogovoru z vodstvom podjetja se je pričela udarniška akcija izgradnje počitniškega doma na Valeti v Portorožu. V tem času je bila organizirana tudi družbena prehrana, kjer so delavci začeli dobivati toplo hrano. Zaradi uspešnega delovanja je leta 1954 na letni skupščini Sindikata lesnih delavcev Slovenije proglašena sindikalna podružnica LIP Podpeč kot najbolj aktivna v Sloveniji. Kot prva simbolna organizacija je prejela leta 1976 srebrni znak ZSS, katerega sta dobila tudi dva njena člana.

Priznanje OO ZSS je priznanje dela več generacij v naši sindikalni organizaciji, priznanje za trud, ki je bil naložen za izboljšanje življenja delavcev od začetka delovanja sindikata pa do danes, ko je delo sindikata še kako pomembno. Je tudi priznanje za delo v zadnjih letih, ko se je sindikat zavzemal za uveljavljanje nagrajevanja po rezultatih dela in za izboljšanje delovnih pogojev in večjo produktivnost, kar je še posebno pomembno za gospodarjenje v zaostrenih gospodarskih pogojih. To priznanje nam veliko pomeni, ponosni smo in presenečeni hkrati. Zavedamo se, da nas tudi obvezuje, da mora sindikalna aktivnost tudi v bodoče ostati na začetni poti.

Marija SMOLE

Slovo, pa vendar ne slovo!

Zakaj slovo? Človek se rodi, se uči, se zaposli, poroči, ima otroke, leta teko in tako pride čas, ko še sam ne veš kako hitro — ura slovesa.

Ura slovesa, ko se posloviš od sodelavcev, prijateljev, kolektiva, v katerem si prebil vrsto let, delil dobro in slabo, pri tem pa se zaveš, da je slovo sicer težko, a vendar to slovo ni za vedno.

Ko se odločiš, da prenehaš z delom in se podaš v drugi del življenja v zaslužni pokoj, imaš občutek, da boš med prijatelji tudi v prihodnje zaželjen in zato menim, da slovo ni za vedno in imam v pripravah na drugi del življenja dober občutek.

Namen teh vrstic ni naštevanje kaj vsak človek doživi v 35 letih službovanja, pa vendar bi lahko dejala, da sem vsa leta z veseljem hodila na delo, se veselila vsakega novega dne posebej z željo, da bom zaupano delo opravljala v prid kolektiva in sebi v zadovoljstvo. Bili so tudi težki dnevi, ki pa se jih človek nerad spominja. Spominja se raje lepih trenutkov.

Hoja, čeprav lokacijsko razdrobljena, deluje vendar kot celota. Delovna skupnost, ki je v sklopu te celote, koder sem tudi delala, ima sposobne in dobre ljudi, ki vedo kaj želijo.

Kruh današnjim ni lahak, borba za ta kruh je vsakodnevna. Premagovali jo bodo z združenimi močmi, kar je bilo že velikokrat dokazano.

Ob zaključku mojih vrstic se želim zahvaliti kolektivu, sodelavcem DSSS za sodelovanje v vseh letih in za pozornost ob slovesu.

Celotnemu kolektivu pa želim mnogo poslovnih uspehov, dobrih medsebojnih odnosov in napredka v prihodnosti.

Ivanka SCHWARZMANN

Trinajsto srečanje delovnih jubilarov DO Hoja

3. decembra 1982 je bilo v Študentskem centru Ljubljana že 13. srečanje delavcev Hoje, ki so slavili delovni jubileje.

35-letni jubilej so slavili: Ivan Petrovič, Miro Kavčnik, Rudi Nagode, Bernard Pustovrh, Anton Ivančič, Štefan Kovač, Marta Pec in Ivanka Schwarzmann.

Hoja je leta 1970 v svojem samoupravnem aktu prvič določila nagrade za delovne jubileje glede na delovno dobo, prebito v delovni organizaciji.

Leta 1978 pa je Hoja prvič določila nagrade za delovne jubileje glede na skupno delovno

Število jubilarov v letošnjem letu po TOZD:

TOZD	Število let						Skupaj
	10	15	20	25	30	35	
Galanterija	3	4	1	4	4	3	19
Pohišstvo	5	3	6	11	2	1	28
Stavbno mizarstvo	3	2	2	1	4		12
Žaga Rob	1			2		1	4
Žaga Škofljica	2		1	1			4
Tesarstvo	3	3	4	5	4	1	20
Skupne službe	3	2	3	3	2	2	15
Skupaj	20	14	17	27	16	8	102

Franc MOLE

dobo, ki je delavcem priznana v delovni knjižici kot pokojninska doba.

S tem je v 13 letih doseglo v Hoji delovni jubilej:

10 let	317 delavcev
15 let	315 delavcev
20 let	323 delavcev
25 let	239 delavcev
30 let	117 delavcev
35 let	37 delavcev
skupaj	1348 delavcev

Rekreacija

Rekreativna dejavnost je potrebna in koristna vsakemu posamezniku in skupnosti. Besede morda zvenijo kot fraza, vendar so resnične. V današnjih dneh si skoraj ne znamo predstavljati življenja in dela brez rekreacije. Krepi nam telo in skrbi za dobro počutje (beri zdravje).

V Hoji se že dalj časa trudimo, da bi rekreacijo spravili v masovnejše okvirje. Priznati moram, da nam uspeva, sicer počasi, vendar sigurno. Z izjemo kegljanja se število udeležencev iz leta v leto veča v vseh aktivnostih. Tako imamo v letošnjem letu poleg letnih aktivnosti, ki so že zaključene, tudi zimске, kot so rekreacija v telovadnici osnovne šole Tone Čufar, kegljanje na kegljišču Maksa Perca ter rekreacija v kopališču Tivoli. Seveda so to aktivnosti, ki so v zaprtih prostorih, kar ima za posledico večje stroške (najemnina). Aktivnosti na snegu pa so drugi vid zimske rekreacije, tudi tu smo v zadnjih letih dosegli velik porast udeležencev, pa naj bo to v alpskih disciplinah ali pa v smučarskem teku. V letošnji sezoni se bomo potrudili, da bomo iz sindikalnega tekmovanja razširili dejavnost še na več organiziranih smučarskih izletov z avtobusi, da bi v sedanjih bencinskih težavah omogočili delavcem normalno smuko. Naj zaključim svoje pisanje s pozivom vsem delavcem, da se v čim večjem številu odzovejo na delo športnega aktiva. Pa naj si bo to v delu novoustanovljene šahovske sekcije ali pa vseh drugih sekcijah.

Športni pozdrav!

Mirko ZORČIČ

Kadrovske novice od 1. 1. 1982 do 30. 11. 1982

Na dan 30. 11. 1982 je bilo v naši delovni organizaciji zaposlenih 769 delavcev in 8 učencev v gospodarstvu.

PRIŠLI

DSSS

Eva Plečko
Pavel Polončič
Alenka Mehle
Dragica Stepanovič
Jožefa Turnšek
Mitja Oven
Darja Komar
Agata Herauer
Jožef Markič
Boris Armič
Vesna Bregar
Jelena Masten
Milan Mavsar

TOZD GALANTERIJA PODPEČ

Štefan Hucman
Ankica Salopek
Matjaž Pompe
Sašo Marinčič
Darja Trček
Senad Muminhodžič
Štefi Vogrinec
Ljubica Đorđevski
Zilhad Deumič
Sonja Frlan
Drago Vidačkovič
Sead Bečič
Janez Kuclar
Nenad Samčević
Jožica Golčar
Jože Kržič
Kosta Bratič

TOZD POHIŠTVO POLHOV GRADEC

Janez Bradeško
Zdravko Bizjan
Edvard Trček
Jože Trobec
Olga Grbec
Marjeta Bradeško
Jože Malovrh
Mateja Žagar
Bojan Modjoroš
Franc Janša
Valentin Koprivec
Benjamin Ljubej
Marjeta Kržišnik
Jože Koprivec
Franciška Malovrh

TOZD STAVBNO MIZARSTVO

Drago-Dušan Samsa
Goran Huzjan
Marjan Erbežnik
Anton Arhanič
Zljad Crnolič
Ramo Dozovič
Mihret Bošnjakovič
Pantelija Vranješ
Ale Bekanovič
Miran Parkelj
Marjan Suhadolec
Srečko Lunar
Zorko Bukovec
Rajko Koprivec
Ištvan Vero
Janoš Tapai
Haso Kožar
Jernej Osredkar
Ibrahim Šahinovič
Bojan Vakselj
Dušan Šobak
Hasan Ahmetovič
Azemine Burnič
Drago Vračar

TOZD ŽAGA ROB

Alojz Zgonec
Tonček Peterlin
Franc Kocjančič

TOZD ŽAGA ŠKOFLJICA

Franc Brežic
Jože Menard
Tomislav Žagar
Bogdan Draganič
Ranko Beslač
Novo Kršič
Drago Markovič
Bogdan Kovjentič
Sead Murič
Heder Karajkovič
Bojan Božič
Petar Đukanovič
Duško Đermanovič
Drago Vidačkovič
Milenko Kovjentič
Milan Lazič
Nedeljko Đermanovič
Mustafa Sarajlič
Friderik Čibej
Nedeljko Slijepčević
Pero Đermanovič
Ljubomir Slijepčević
Milutin Draganič
Kosta Bratič
Vid Zrnlič
Fadil Šabanovič
Nurija Kudozovič
Nihad Murselovič
Stanimir Tiragič
Zdravko Đekič
Dragoljub Kokič
Mirzet Abazovič
Jože Rupar

TOZD TESARSTVO

Adem Ademi
Darko Pavlič
Franjo Premec
Hakija Konjevič
Mujo Čomič
Dane Cindrič
Ismet Hasanovič
Šečir Feka
Milenko Repič
Nedeljko Pivašević

ODŠLI

DSSS

Miro Repič
Milan Završnik
Anđelija Tatar
Bogdan Draganič
Anica Izgoršek
Alenka Mehle
Anica Srebrnjak
Kadifa Kličič
Jože Šketa
Mitja Oven
Jožef Markič
Jelena Masten

TOZD GALANTERIJA PODPEČ

Martin Černič
Hilmija Besič
Anton Miklič
Senad Muminhodžič
Mikan Jevtič
Matjaž Pompe
Marija Kranjec

TOZD POHIŠTVO POLHOV GRADEC

Janez Jankovec
Franciška Malovrh
Franc Maček
Roman Tomc

TOZD STAVBNO MIZARSTVO

Dušan Langus
Mihael Kužnik
Ignac Kovačič
Borut Caserman
Rok Tejkal
Šefika Zulič
Milan Mavsar
Goro Kisin
Bruno Babnik
Dragan Brsakoski
Janez Urbančič
Nisvet Adžemovič
Samo Šetar
Dragica Beslač
Rajko Koprivec
Ale Bekanovič
Senad Halilč
Zijad Crnolič
Goran Huzjak
Stanislav Kolar
Jože Novak

TOZD ŽAGA ŠKOFLJICA

Pavel Polončič
Mevludin Latifovič
Milorad Sučur
Bojan Božič
Ekrem Elkaz
Heder Karajkovič
Petar Đukanovič
Sead Murič
Novo Kršič
Drago Papič
Ranko Beslač
Zoran Toprek
Muharem Fazlič
Bogdan Konjevič
Friderik Čibej
Zijad Zeherovič
Milenko Kovjentič
Anđeljko Puljič
Nihad Murselovič
Nurija Kudozovič
Stanimir Tiragič
Drago Vidačkovič
Milutin Draganič
Mirzet Abazovič
Kosta Bratič

TOZD TESARSTVO

Drago Hvala
Nedeljko Uzelac
Tibor Vašas
Muhamed Beganovič
Ismet Hasanovič
Franjo Premec
Dževad Popaja

NA SLUŽENJE VOJAŠKEGA ROKA SO ODŠLI

DSSS

Anton Ivančič

TOZD POHIŠTVO POLHOV GRADEC

Franc Plestenjak
Janez Trnovc
Filip Plestenjak
Matevž Plestenjak
Milan Trobec

TOZD STAVBNO MIZARSTVO

Branko Mačak
Ivan Skukan
Janko Kogovšek
Boštjan Logar

TOZD ŽAGA ŠKOFLJICA

Branko Jovič
Dragan Đekič
Jusuif Frmič

TOZD TESARSTVO

Franci Raztresen
Sandi Končan
Pero Obrovac
Dane Cindrič
Hakija Konjevič
Mujo Čomič

UPOKOJENI

DSSS

Ivanka Schwarzmann

TOZD GALANTERIJA PODPEČ

Ljudmila Sojer
Marija Zdešar
Ančka Remic
Blondina Klinc

TOZD POHIŠTVO POLHOV GRADEC

Marjanca Mlinar
Marija Hribernik

TOZD ŽAGA ROB

Anton Ivančič

TOZD TESARSTVO

Henrik Mavsar
Franc Bončar
Tihomir Jovanovič
Franc Zorc

UMRLI

DSSS

Zorica Jankovič

TOZD GALANTERIJA PODPEČ

Jože Suhadolnik

TOZD TESARSTVO

Tone Zajc — štipendist

UČNA DOBA JE POTEKLA

TOZD POHIŠTVO POLHOV GRADEC

Jože Trobec
Jože Malovrh
Franc Janša
Jože Koprivec

TOZD STAVBNO MIZARSTVO

Marjan Erbežnik

NAŠI NOVI ŠTIPENDISTI

TOZD STAVBNO MIZARSTVO

Peter Gerliča
Andrej Vrhovšek
Andrej Prhaj
Jože Prezelj
Marjan Ahlin
Roman Medle
Aleš Erčulj
Miha Kern
Robert Babič

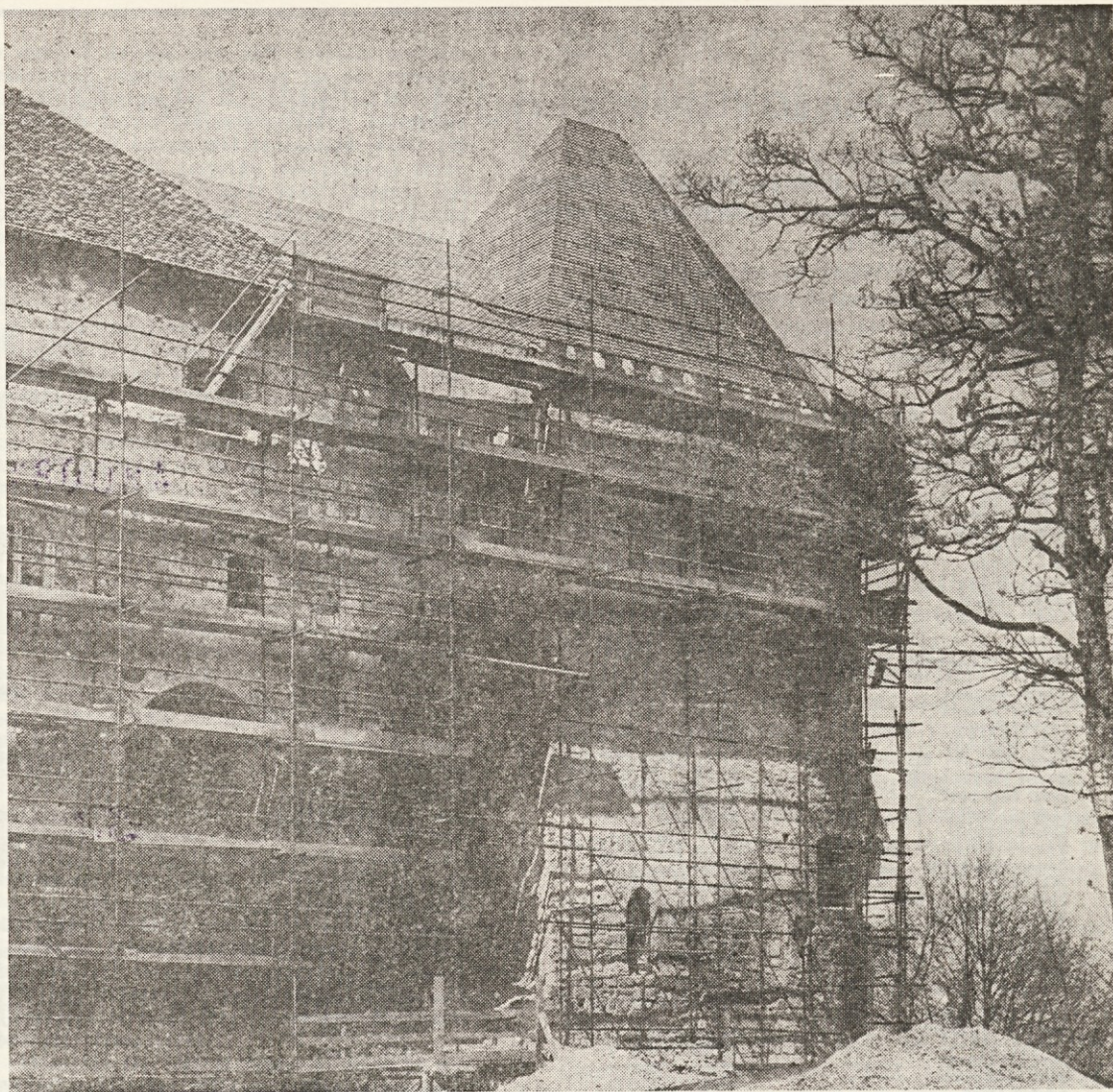
TOZD ŽAGA ROB

Breda Tekavec

TOZD POHIŠTVO POLHOV GRADEC

Tone Oven
Andrej Trobec
Milan Peternelj

Futurološka razmišljanja

Obnova strehe na ljubljanskem gradu

Odprati vprašanje zahteva več razsvetljene ustvarjalnosti kot golo reševanje problemov.

A. Trstenjak

Delo v skupini: Prvo integracijo doseže skupina šefe takrat, ko doseže skupinska zavest stopnjo autostereotipa, ki ga izraža vsak član skupine v množinski identifikaciji »mi«. Član skupine ne govori več v ednini, temveč v množini. Ne doživlja se več kot »jaz«, marveč kot mi. Takšno obnašanje je za uspešno organizacijo zelo koristno.

A. Trstenjak

Pred nami je neindustrijska civilizacija, ki se kaže v oblikovanju nove tehnosfere, sociosfere, psihosfere in politosfere.

A. Toffler deli zgodovino v tri obdobja po knjigi »Tretji val«, in sicer:

- prvi val je prinesel razvoj poljedelstva,
- drugi val razvoj industrije in
- tretji val razvoj neindustrijske civilizacije.

Industrijske družbe imajo skupno super ideologijo, ne glede na to ali gre za zahodne protikomunistične ali za vzhodne komunistične ideologije. Če se po sklepih te ideologije med seboj radikalno razlikujejo, so si edine glede izhodiščnih postavk. Vse propagirajo industrializacijo, vse so strastne zagovornice industrijske realitete. Ta se izraža v treh načelih:

- naravo je treba obvladati in izkoriščati naravne sile kot sredstva za uresničevanje človekovih ciljev,
- vera v evolucijo, to je nenehni razvoj, ki s človekom doseže najvišjo stopnjo,
- vera v družbeni napredek, da gre zgodovina od nižje k višji razvojni stopnji, k boljšemu, bolj človeškemu družbenemu življenju.

Ta tri načela so motivacijska podlaga vsem skupinam, ki so uveljavljale industrijsko civilizacijo.

A. Toffler

Gospodarska pomembnost in dosežena stopnja tehničnega razvoja slovenske lesne industrije zahteva, da odgovorno in premissijeno načrtujemo razvoj v bodočnosti.

J. Kovač

A. Trstenjak je povzel logiko industrijske in poindustrijske dobe:

Logika industrijske dobe

normiranje
homogenost
tekma
hierarhija
obvladovanje narave
materialno zadoščevanje
učinkovitost
mišljenje v kategorijah

Logika poindustrijske dobe

raznorimiranje
simbioza (sožitje)
heterogenost
vzajemno sodelovanje
skladnost z naravo
kulturno zadoščevanje

estetika in etika
mišljenje
v socialnih povezavah

Nastala je vrsta socialnih gibanj, vsa konvergirajo v to, kar imenujemo ali bodo nekoč imenovali poindustrijska logika.

A. Trstenjak

Uvajanje mikroročunalnikov, telekomunikacij in mikroprocesorjev v domove posameznih družin bo omogočilo oblikovanje tako imenovanih elektronskih koč (The electronic cottage). Te bodo omogočile milijonom zaposlenih ponovno vrnitev iz pisarn v domove, kjer bodo opravljali svoje delo.

A. Toffler

V našem okolju je bilo do sedaj veliko lažje zbrati sredstva za investicije v nove zgradbe in stroje, veliko težje pa je bilo izdajati sredstva za izobrazbo delavcev, predvsem na višjih nivojih, oziroma naložiti sredstva v razvojno raziskovalno delo ter oblikovanje in razvoj izdelkov.

J. Kovač

Cena računalniške tehnologije še vedno pada, narašča pa njihova hitrost in zmogljivost. Informacijski sistemi zadnjega desetletja tega stoletja naj bi dokončno preseglji zmogljivosti človekovih možganov. Ti sistemi bodo bistveno povečali pamet okolja. Inteligentno okolje se bo razvijalo z eksponencialno inteligenčno stopnjo rasti.

A. L. Železnikar

PRIŠEL JE FANTIČ DO LJUBICE SVOJE

Prišel je fantič do ljubice svoje,
vrgel na okence jabuke troje:
»Dekle, al spiš?
Nič me ne sliš!«

Fantu je mraz, ves se že trese;
burja in mraz piše za ušese:
Dekle pa spi
v postelji gorki.

Tam pri sosedu sultan zalaja,
dekle ga sliš', iz postelje vstaja,
okence odpre:
»Pridi, Blažè!«

Z levo roko fanta objame,
v postljo gorko k sebi ga vzame:
Srečen Blažè,
kak dobro ti je!
Meni pa ne,
ker nisem Blažè!

PREGOVORI

Zdrav človek ima več želja, bolni le eno.
Sreča dela prijatelje.

Gorenjec resnico govori, Dolenjec pa ne laže.